

Jan Leth-Pedersen
Frømajvej 5
6630 Rødding

Dato: 05.01.2016

Sagsnr.: 15/22869

E-mail: Teknik@vejen.dk

Web: www.vejen.dk

Tlf: 7996 5000

Miljøgodkendelse

Svinebrug

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug	3
Resumé.....	3
Indledning	4
Ansøgning	5
1 Afgørelse.....	6
Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering	6
Vilkår for afgørelsen.....	8
Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen	14
Forudgående inddragelse af offentligheden	14
Høring af udkast til offentliggørelse	14
Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering	14
Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen	14
Udnyttelse af godkendelsen	14
2 Kort beskrivelse af husdyrbruget	16
Grundlag for sagsbehandling.....	16
Dyrehold og driftsform	16
Det nuværende husdyrhold	16
Det fremtidige husdyrhold	17
Anlæg	17
Arealer	19
3 Redegørelse og vurdering	23
Generelle forhold	23
Husdyrproduktionen	23
Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer	23
Lokalisering og Planramme.....	24
Husdyrgødning og opbevaringsanlæg.....	26
Ammoniakfordampning	28
Lugt	28
Spildevand	29
Til- og frakørselsforhold	29
Udbringning af husdyrgødning	31
Støj.....	31
Fluer og skadedyr	32

Støv	33
Lys.....	33
Oplag af olie og kemikalier	34
Affald	34
Vand og energiforbrug	35
Risici	36
Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - BAT.....	38
Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak.....	45
Påvirkning af kategori 1 naturområder.....	45
Påvirkning af kategori 2 naturområder.....	46
Påvirkning af kategori 3 naturområder.....	46
Arealernes påvirkning af natur, jord og vand.....	48
Nitrat til overfladevand	56
Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter	62
Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder	64
Anlæggets udformning.....	64
Anlæggets placering i landskabet	64
Landskabelige værdier	64
Husdyrbrugets ophør	67
Alternative muligheder	67
Sammenfatning.....	68
4 Øvrige forhold	69
Byggeri, vandindvinding og spildevandsafledning	69
Høringsberettigede	69
Kopimodtagere af afgørelsen	70
Bilagsoversigt	70

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	5750085534
Matrikelnummer	157 m.fl., Grønbæk, Jels og 185 b Mojbøl, Ø. Lindet
CVR	16773492
CHR	93433
Ejendommens ejer	Jan Leth-Pedersen
Husdyrbrugets ejer	Jan Leth-Pedersen
Husdyrbrugets kontaktperson	Jan Leth-Pedersen

Resumé

Vejen Kommune har modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af udvidelse af husdyrbruget på Frømajvej 5, 6630 Rødding. Projektets indhold og kommunens afgørelse er beskrevet i kort form i nedenstående resumé.

Projektet omfatter udvidelse af produktion og ændret sammensætning af husdyrholdet. Samlet svarer udvidelsen af husdyrproduktionen til en forøgelse på 101,4 DE fra 256,18 DE til 357,58 DE.

I forbindelse med udvidelsen ønskes der opført en ny polte- og farestald i forlængelse af eksisterende løbe- og farestald. Stalden ønskes opført indenfor afstandskravet til naboskel. Der er ikke indkommet høringsbidrag fra ejer af nabomatriklen, og Vejen Kommune dispenserer hermed for dette afstandskrav.

Eksisterende maskinhus ændres, så der fremadrettet er drægtighedsstald i bygningen.

I samme forbindelse bygges et hus på ca. 99 m² til foder- og fyrrum.

Lugtgenekriterierne fra husdyrbrugets anlæg til nærmeste byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo er alle overholdt.

Der er ingen kategori 1 natur i nærheden af ejendommen. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 91 (habitatområde nr. 80) – Kongeå - ca. 8,8 km nord for anlægget.

Der er ingen kategori 2 natur i nærheden. Nærmeste kategori 2 natur er en lobeliesø, der ligger mere end 7,5 km sydøst for ejendommen.

Merbelastningen til kategori 3 naturtyper er mellem 0,0 kg N/ha/år og 0,3 kg N/ha/år og ligger således under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år i merbelastning.

På husdyrbrugets udbringningsarealer udbringes husdyrgødning svarende til 1,34 DE pr. ha. 39,3 ha af ejendommens udbringningsarealer er placeret i nitratklasse 2 og fosforklasse 3. 152,37 ha af ejendommens udbringningsarealer er placeret i NFI.

Ejendommen ligger delvist i område udpeget som økologisk forbindelsesområde.

Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrbrug på Frømajvej 5, 6630 Rødding i Vejen Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Vejen Kommune vurderet det ansøgte projekt. Vurderingen fremgår af afsnit 3 "Redegørelse og vurdering" og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår.

Udkastet har været fremlagt i høring hos ansøger i 6 uger, hvor der var mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Orientering om høring af udkast til miljøgodkendelse har været sendt til naboer og parter.

Orientering af naboer er sket i en afstand fra ejendommen svarende til den beregnede konsekvenszone, dog minimum 300 meter, idet Vejen Kommune vurderer, at ejendomme indenfor denne grænse vil kunne forventes berørte af ændringer på ejendommen.

Høringsbidrag er uddybet i godkendelsens afsnit 1 side 14.

Vejen Kommune den 5. januar 2016

Majbrit Holst Nielsen

Teknik og Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen

Copyright alle kort og luftfoto: copyright DDO®, ©COWI

Ansøgning

Vejen Kommune har den 15. juli 2015 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Frømajvej 5, 6630 Rødding omhandlende følgende:

- Opførelse af ny polte- og farestald på ca. 526 m² i den østlige ende af eksisterende løbe- og farestald.
- Ændring af eksisterende maskinhus til drægtighedsstald på ca. 633 m².
- Dispensation til opførelse af ny svinestald indenfor afstandskravet til naboskel.
- Udvidelse af dyreholdet fra 1.000 årssøer til 1.514 årssøer og 800 polte (60-107 kg), svarende til en udvidelse fra 234,72 DE til 357,58 DE.
- Opførelse af et hus på ca. 99 m² til foder- og fyrrum.
- Anvendelse af referencesædskifte S2 og S4.
- Udlægning af 10 % ekstra efterafgrøder.

Vejen Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer.

1 Afgørelse

Vejen Kommune godkender det ansøgte efter § 12 i Husdyrgodkendelsesloven¹ på vilkår som angivet efterfølgende.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrgodkendelsesloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Vejen Kommune, ligesom der skal søges tilladelse til eventuel nedrivning af eksisterende anlæg.

Miljøgodkendelsen forudsætter, at der foreligger en miljøtilladelse på ejendommen Bækager 3, 6630 Rødding, da al husdyrgødning fra ejendommen skal afsættes hertil.

Ejeren af arealet med matr. nr. 7, Grønnebæk, Jels er hørt som et led i dispensationsansøgningen, og har i den forbindelse ingen indsigelser. Vejen Kommune vurderer, at den ønskede placering af den projekterede svinestald ikke vil medføre væsentlige gener, og meddeler hermed dispensation til den ønskede placering af produktionsbygningen.

Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering

Bemærkningerne til Husdyrbrugslovens § 33 angiver, at der indenfor udnyttelsesfristen skal være iværksat bygge- og anlægsarbejder med henblik på at opføre anlæg inden den frist, som er fastsat i afgørelsen. I den forbindelse vil det normalt være tilstrækkeligt, at der inden fristens udløb er indgået en retlig bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet indenfor et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil godkendelsen blive anset for bortfaldet.

Efter den fastsatte udnyttelsesfrist for miljøgodkendelsen gælder det, at hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes (helt eller delvist) i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år (kontinuitetsprincippet).

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Der henvises til reglerne i Husdyrgodkendelseslovens § 40, stk. 2.

---

¹ "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" - nr. 1572 af 20.12.2006.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal jf. § 40 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug" - Bek. nr. 1283 af 08/12/2014 regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år, dvs. i 2024.

Ændringer af udbringningsarealet for den kommende planperiode skal jf. §§ 25 og 26 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug" anmeldes til kommunen senest 1. august. Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare. Kommunens tilkendegivelse gives inden 1. oktober. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen enten trækkes tilbage, eller der kan fremsendes en ny. En ny anmeldelse skal i givet fald være kommunen i hænde senest 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de nye arealer meddeles det inden 31. december.

Ansøger ønsker at have 5 år til udvidelsen. Begrundelsen for dette er, at der skal laves omfattende byggeri og at ansøger ønsker at basere produktionsudvidelsen på eget opdræt i stedet for køb af nye dyr, der kan være eventuelle smittebærere.

Vilkår for afgørelsen

Vejen Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som det er beskrevet overfor kommunen i ansøgningen, ansøgning nr. 76432, version nr. 2, 3. november 2015. På baggrund af ansøgning og kommunens vurdering meddeler Vejen Kommune godkendelse på følgende vilkår:

Generelle forhold

1. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er påbegyndt udnyttet inden 2 år efter meddelt afgørelse. Ved påbegyndt udnyttet menes, at byggeri er startet, eller ændring/udvidelse af dyrehold er indledt.
2. Senest 5 år efter meddelt afgørelse skal hele projektet være afsluttet. Den resterende del af godkendelsen bortfalder.
3. Hvis staldanlæg ikke etableres i det godkendte omfang, udløser det krav om genberegning af BAT-niveau og evt. ansøgning om tillæg til eksisterende miljøgodkendelse.
4. Miljøgodkendelsen må ikke udnyttes, før der foreligger skriftlig aftale med Bækager 3, 6630 Rødding om modtagelse af i alt 357,58 DE svinegylle. Alternativ afsættelse af husdyrgødning skal anmeldes til Vejen Kommune og kan udløse krav om godkendelse.

Information om ændringer på husdyrbruget

5. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
6. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.
7. Husdyrbrugets maksimalt tilladte produktionsomfang og sammensætning

Dyreart, type og vægtafgræsning	Enhed	Antal
Årssøer	Årsdyr	1.514
Slagtesvin, 59-107 kg	Producerede	800

8. Det maksimale dyrehold beregnet over et år (kalender- eller planår) må ikke overstige det samlede godkendte antal dyr indenfor hver dyretype.

Foranstaltninger for at undgå forurening

9. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112.
10. Der skal til enhver tid forefindes en beredskabsplan på ejendommen, som skal holdes opdateret og ophænges synligt på ejendommen. Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret kopi af beredskabsplanen. Beredskabsplanen skal findes på et sprog, som er forståeligt for de enkelte medarbejdere.

11. Situationer, hvor et uheld var lige ved at opstå skal noteres, og der skal udarbejdes procedurer med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.
12. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning.

Anlæg

13. Afstand fra ny polte- og farestald (bygning 4, figur 1) til naboskel (matr. nr. 7, Grønnebæk, Jels) skal mindst være 23,5 meter.

Opbevaringsanlæg

14. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) på mindst 9 måneder for husdyrbruget.
15. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
16. Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen i så fald kan afbrydes.

Ammoniakfordampning

17. Andelen af dybstrøelse, som udspreddes direkte på marken fra stalden, skal minimum være 100 %.

Lugt

18. Der må så vidt muligt ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlæggene søn- og helligdage.
19. Pumpning af gylle fra kanaler/fortank til gyllebeholder skal så vidt muligt ske på hverdage i tidsrummet kl. 7.00 – kl. 18.00
20. Udrensning og transport af husdyrgødning fra staldanlægget skal så vidt muligt ske på hverdage i tidsrummet kl. 7.00 – kl. 18.00.

Støv

21. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
22. Fodersiloer skal indrettes så støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås. Der skal anvendes melcykloner eller anden tilsvarende støvbegrænsende foranstaltning.

Støjgrænser

23. Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

I: i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land

	Tidsrum	Støjgrænser (I)
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 – 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

24. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovenstående vilkår om støj er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt.

Dokumentation skal ske ved måling/beregning af den støj, aktiviteterne påfører omgivelserne. Målingerne/beregningerne skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984, nr. 6/1984 og nr. 5/1993.

Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/institut, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde.

Transport

25. Transport af gylle til- og fra anlægget må ikke foretages kl. 22.00 - 6.00 samt på søn- og helligdage.
26. Transport af foder og øvrige hjælpemidler til og fra ejendommen skal primært foregå kl. 08.00 – 18.00.
27. Transport af dyr til og fra ejendommen skal primært foregå mandag til fredag kl. 08.00 – 18.00.
28. Transport af husdyrgødning til udbringningsarealer, der er beliggende mere end 10 km fra ejendommen, skal ske med lastbil.

Fluer og skadedyr

29. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de af Aarhus Universitets, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.
30. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

31. Lys fra ejendommen må ikke være generende udenfor ejendommens skel.
32. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen efter endt aktivitet på pladsen.

Spildevand

33. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så unødigt spild undgås.

34. Al vask af dyretransport vogn samt af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på støbt/tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.
35. Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

Oplag af olie, kemikalier etc.

36. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
37. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
38. Olie- og kemikalieprodukter skal opbevares under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største beholder. Dette gælder dog ikke olie, der opbevares i godkendte olietanke jf. "Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke mv." (Bek. nr. 1321 af 21. december 2011).

Affald

39. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske på samme måde som angivet i vilkårene vedrørende håndtering og opbevaring af olie og kemikalier.

Udbringning af husdyrgødning

40. Udbringningsarealerne må ikke tilføres anden organisk gødning (f.eks. slam, mucosa, m.m.) medmindre udvaskningskravene til grund- og overfladevand dermed overholdes. Dette skal dokumenteres ved beregninger for udvaskning fra arealerne med den konkrete samlede tilførsel af husdyrgødning og anden organisk gødning. Beregningerne skal udføres i www.husdyrgodkendelse.dk eller et tilsvarende beregningssystem.

Nitratudvaskning

41. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 10 % ekstra efterafgrøder, udover de til enhver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode, eftervirkning og kvælstofgødskning. De ekstra efterafgrøder kan dog ikke spares op, men skal etableres hvert år og kan ikke erstattes af andre alternativer.
42. Der må maksimalt udbringes 40.535,03 kg N som husdyrgødning, pt. svarende til 1,34 DE/ha, på ejendommens udbringningsarealer.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

43. Ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes i overensstemmelse med producentens procedure for vedligeholdelse - min én gang årligt.

44. Den totale mængde N ab dyr pr. år for ejendommens søer skal være mindre end 36.265 kg N pr. år.

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Hvor det for søerne gælder at:

$N \text{ ab dyr pr. årsso} = ((1530 \text{ FEso}/\text{årsso} \times 128 \text{ g råprot.}/\text{FEso}) / 6250) - 1,98 - (29,6 \text{ fravænnede smågrise} \times 7,1 \text{ kg/smågris} \times 0,0257) = 23,953288.$

Soproduktionen total = 36.265 kg N.

Faktor	Værdi Søer
Antal producerede søer pr. år	1.514
Antal producerede smågrise	29,6
Afgangsvægt smågrise	7,1
FEso pr. årsso	1.530
g råprotein pr. FEso.	128

45. Den totale mængde fosfor ab dyr pr. år for søerne skal være mindre end 8.123 kg P pr. år.

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel: De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

For søerne:

"P ab dyr pr. årsso" beregnes ud fra følgende ligning:

$P \text{ ab dyr pr. årsso} = ((\text{FE pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1.000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})).$

Faktor	Værdi Søer
Antal producerede søer pr. år	1.514
Antal producerede smågrise	29,6
Afgangsvægt smågrise	7,1
FEso pr. årsso	1.530
g P pr. FEso.	4,71

46. Samtlige slagtesvin og søer skal fasefodres.
47. Der skal føres effektivitetskontrol, minimum hver 3. måned, som sikrer løbende kontrol af sammenhængen mellem foderforbrug og tilvækst.
48. Der skal anvendes foderblandinger med sænket fosforindhold ved hjælp af tilsætning af fytase og/eller anvendelse af foderfosfater med høj tilgængelighed, med mindre dyrlæge skriftligt har begrundet yderligere fosforbehov i besætningen i en nærmere angivet periode.

Egenkontrol

49. Husdyrbruget skal registrere den til enhver tid opnåede produktion på husdyrbruget. Registreringerne skal bestå af produktionskontrolrapporter, effektivitetskontrolrapport, slagteriafregninger, salgssopgørelse for smågrise eller lignende. Hvis produkti-

onskontrolrapporten eller slagterifregningerne omfatter flere ejendomme, skal det suppleres med opgørelse over flytninger, med angivelse af vægten på de flyttede dyr, til dokumentation for dyreholdet på Frømajvej 5.

50. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- Antal årssøer.
  - Grise pr. årssø.
  - Fravænningsvægt og -alder på pattegrisene.
  - Foderforbrug pr. årssø angivet i FEso.
  - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i de anvendte blandinger.
  - Det gennemsnitlige råprotein pr. FEso i de anvendte blandinger.
51. N og P af dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.
52. Følgende skal føres i en driftsjournal, der skal opbevares mindst 5 år på bedriften, og data skal være tilgængelige ved miljøtilsyn på ejendommen:
- Dokumentation over dyreholdets størrelse.
  - Dokumentation for fluebekæmpelse, middel og metode.
  - Dokumentation for rengøring af staldafsnit.
  - Dokumentation for aflæsning af el-forbrug og vandforbrug samt de aflæste værdier.
  - Årsopgørelse over forbruget af dieselolie og/eller fyringsolie (år og mængder).
  - Dokumentation for service og evt. brud på drikkevandsinstallationer eller øvrige vandinstallationer.
  - Dokumentation for renholdelse af ventilatorer.
  - Indlægssedler og foderopgørelser ved produktionskontrol eller tilsvarende opgørelser.
  - Beregninger af N og P for ejendommen (opgjort som gennemsnit i g/FEs pr. plan- eller kalenderår).
  - Produktionskontroller.
  - Indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer.
  - Logbog/produktionskontrol, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter.
  - Dato for uheld eller situationer, der kunne lede til uheld. Angivelse af typen af uheld eller situationer, indsats samt forebyggende tiltag.
  - Kvittering for aflevering af farlig affald.

Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen

Forudgående inddragelse af offentligheden

I forbindelse med sagsbehandlingen har der været gennemført procedure om forudgående inddragelse af offentligheden jf. Husdyrgodkendelseslovens § 55 stk. 2-4.

Inddragelse af offentligheden er sket ved annoncering i Ugeavisen Vejen-Brørup-Holsted den 11. august 2015 samt på kommunens hjemmeside.

Høring af udkast til offentliggørelse

Udkastet til miljøgodkendelse sendes i høring i 6 uger fra den 16. november 2015 til den 28. december 2015 hos ansøger samt andre, der har anmodet om at få udkastet tilsendt.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse sendes til alle borgere, der er part i sagen (herunder naboer og gyllemodtagere). Udkastet eftersendes ved henvendelse herom.

Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering

Udkast til godkendelsen har været sendt i høring hos ansøger og parter i sagen, som har haft kommentarer.

Der er ikke kommet henvendelser fra øvrige borgere eller interesseorganisationer i denne sag.

Fra ansøgers konsulent (indsat i kursiv):

I vilkår nr. 44 (fodringsvilkåret) er der stillet vilkår til Kg N ab dyr for både søer og polte. Det mener jeg er forkert i det, at der (så vidt jeg husker) ikke er lavet fodringstiltag for poltene.

Vejen Kommunes bemærkning:

Vilkår, hvor der ikke er normtal er ændret, således at det kun gælder for dyregruppe med tiltag.

Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen

Kommunens godkendelse vil blive offentliggjort i Ugeavisen Vejen-Brørup-Holsted i uge 2 samt på kommunens hjemmeside.

Kopi af godkendelsen er sendt til parter og interessenter, der har anmodet om høringsudkast og haft kommentarer hertil samt organisationer og myndigheder, der fremgår af afsnittet "Øvrige forhold".

Der kan klages over kommunens afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet senest den 9. februar 2016 jf. vedlagte klagevejledning (bilag 1). Modtagere af orienteringsbreve samt kopimodtagere af afgørelsen er angivet i afsnit 4 "Øvrige forhold".

Udnyttelse af godkendelsen

Du kan udnytte godkendelsen uanset eventuelle klager, men du skal være opmærksom på, at dette ikke begrænser Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Vejen Kommunes afgørelse.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke må udnyttes, før der foreligger skriftlig aftale med Bækager 3, 6630 Rødding om overførsel af 357,58 DE svinegylle. Alternativ afsætning af husdyrgødning kan udløse krav om godkendelse ved Vejen Kommune.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er påbegyndt udnyttet inden 2 år fra denne afgørelse. Ved påbegyndt udnyttet menes, at byggeri er startet, eller ændring/udvidelse af dyrehold er indledt.

Ansøger ønsker at have 5 år til udvidelsen af dyreholdet. Dette er begrundet i, at der skal laves omfattende byggeri og at ansøger ønsker at basere produktionsændringen på eget opdræt i stedet for køb af nye dyr, der kan være eventuelle smittebærere.

På baggrund af ovennævnte begrundelse giver Vejen Kommune en tidsfrist på 5 år for udvidelse af dyreholdet på Frømajvej 5, 6630 Rødding.

En miljøgodkendelse skal normalt være påbegyndt udnyttet inden 2 år efter meddelelsen. Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 14 kan en godkendelse efter § 12 omfatte yderligere planlagte udvidelser eller ændringer, der rækker ud over de 2 år. Såfremt der foreligger tilstrækkeligt vurderingsmateriale og på betingelse af, at udvidelsen eller ændringerne påtænkes gennemført inden for en kortere tidshorisont kan Vejen Kommune afvige fra tidsfristen på 2 år. Dette vil betyde, at der kan gives en tidsfrist op til 5 år for udnyttelse af godkendelsen. Ved udnyttelse forstås, at sidste etape af byggeriet er påbegyndt.

Udvidelsen ønskes at kunne foretages, som følger:

År 1: Ombygning af maskinhus til drægtighedsstald.

År 2: Bygge ny polte- og farestald.

År 3: Ombygning af klimastald på Bækager 3.

År 4/5: Dyrehold op på fuld produktion.

Når udvidelsen til 1.514 søer påbegyndes, anvendes polte fra egen besætning, for at bevare sundhedsstatus samt avlsværdien. Udvidelsen forventes påbegyndt umiddelbart efter opførelsen af drægtighedsstalden og polte- og farestalden. Ca. 1 år efter løbning af de første søer kan de nye polte løbes. Det vil tage ca. 1,5 år inden alle poltene er produceret og yderligere ½ år inden alle poltene er løbet. Derudover går der 4 mdr. inden de sidste polte har faret og er overgået til søer.

På baggrund af ovennævnte begrundelse giver Vejen Kommune en tidsfrist på 5 år for udnyttelse af miljøgodkendelsen på Frømajvej 5, 6630 Rødding. Ved udnyttelse forstås, at sidste etape af byggeriet er påbegyndt.

2 Kort beskrivelse af husdyrbruget

I denne del af godkendelsen angives de oplysninger, som ligger til grund for behandlingen af ansøgningen. Ud over selve ansøgningen indgår der bilag til ansøgningen, anden nødvendig korrespondance under sagsbehandlingen samt seneste kontrolrapport for miljøtilsyn på husdyrbruget, kommunens oplysninger om data på husdyrbruget samt eventuelle bidrag fra offentligheden.

Ansøgningens indhold er kort beskrevet under overskrifterne: Dyrehold og driftsform, Anlæg og Arealer.

Grundlag for sagsbehandling

- Ansøgning om miljøgodkendelse den 15. juli 2015.
- Miljøgodkendelse af 4. april 2006.
- Løbende korrespondance mellem ansøger, dennes konsulent og kommunen
- Miljøtilsyn på Frømajvej 5, 6630 Rødding den 3. december 2014 og Vejen Kommunes tilsynsrapport af 4. december 2014.
- Bidrag fra partshøring.

Dyrehold og driftsform

Husdyrholdet på Frømajvej 5, 6630 Rødding drives konventionelt med søer, smågrise og polte produktion.

Ejendommen drives i samdrift med Bækager 3, Frømajvej 4 og Tøndervej 2 hvorfra der tilføres bedriften husdyrgødning. Arealer tilhørende ansøger er godkendt i nærværende godkendelse.

Udviklingen i dyreholdet siden 2007 er beskrevet i nedenstående tabeller:

Tilladt husdyrhold i 2007

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Årssøer med grise indtil 8,5 kg	Årsdyr	1.000	4,3	234,72
Smågrise (8,5- 30 kg)	Prod. dyr	1.000	240	4,17
Slagtesvin (30-70 kg)	Prod. dyr	500	85,9	5,82
Slagtesvin (30-100 kg)	Prod. dyr	500	43,6	11,46
I alt				256,18
Nuværende antal stipladser (søer, polte og smågrise)			1.000, 223 og 154	

Tabel 1. Husdyrbrugets tilladte husdyrproduktion i 2007.

Det nuværende husdyrhold

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Årssøer	Årsdyr	1.000	4,3	234,72
I alt				234,72
Nuværende antal stipladser			1.000	

Tabel 2. Husdyrbrugets nuværende husdyrproduktion.

Det fremtidige husdyrhold

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Årssøer	Årsdyr	1.514	4,4	343,23
Slagtesvin (60-107 kg)	Prod. dyr	800	56,8	14,35
I alt				357,58
Fremtidige antal stipladser (søer og polte)				1.514 og 30

Tabel 3. Den ansøgte husdyrproduktion.

Dyreenhederne er udregnet på baggrund af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen².

Anlæg

Husdyrbruget ligger vest for Jels i et åbent landskab med spredte landbrugsejendomme. Anlæggets udseende og beliggenhed i landskabet er beskrevet og vurderet i afsnittet "Anlæggets placering i landskabet".

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af farestalde, løbe- og drægtighedsstalde, maskinhus og en gyllebeholder til den husdyrproduktion, som er på Frømajvej 5 i dag. I forbindelse med udvidelsen af bedriften, ønskes der opført en ny polte- og farestald, som placeres i forlængelse af eksisterende løbe- og farestald og ændring af maskinhus til drægtighedsstald, som er placeret i forlængelse af eksisterende drægtighedsstald. Desuden ønskes opført en lille bygning til foder- og fyrrum.

Den nye drægtighedsstald (bygning 5), etableres som en dybstrøelsesstald. Der laves afløb, som får forbindelse til det eksisterende gyllesystem. Bygningen er opført med betonelementer i siderne. Der er lukket helt op i kip mellem den nye og eksisterende drægtighedsstald. Der anvendes mekanisk ventilation.

Figuren her under viser placeringen af eksisterende og ansøgte anlæg.

---

² Bekendtgørelse nr. 853 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. af 30.06.2014.

Figur 1. Husdyrbrugets driftsbygninger.

Nedenstående tabel viser en oversigt over bygninger og opbevaringsanlæg på ejendommen samt fordelingen af dyr i de enkelte staldafsnit.

Nr.	Anvendelse	Areal/Rumfang	Staldsystem	Dyr	Antal/stipl.
1	Farestalde	1.604 m ²	Kassestier, delvis spaltegulv	Søer	1.015/244
2	Løbe- og farestald	1.492 m ²	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv Kassestier, delvis spaltegulv	Søer Søer	382/290 399/96
3	Drægtighedsstald	1.509 m ²	Løsgående, delvis spaltegulv	Søer	764/580
4	Ny polte- og farestald	526 m ³	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv Kassestier, delvis spaltegulv	Polte Søer	800/30 100/24
5	Ny drægtighedsstald	633 m ²	Løsgående, dybstrøelse	Søer	368/280
6	Ny foder- og fyrrum	99 m ²	-	-	-
7	Forum	88 m ²	-	-	-
8	Gyllebeholder	1.000 m ³	-	-	-

Tabel 4. Ejendommens indretning samt fremtidig fordeling af dyr. Bygningsnumre jf. figur 1 ovenfor.

Arealer

Til ejendommen hører ca. 328,67 ha, hvoraf 323,84 ha kan anvendes til udbringning af husdyrgødning. Ud af de 323,84 ha er 172,8 ha forpagtet.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller krav om et bestemt forhold mellem den mængde husdyrgødning der udbringes og det areal, der skal være til rådighed for udbringningen (harmoniarealet). I denne tilladelse kan husdyrgødningen udbringes i en mængde svarende til 1,4 DE/ha.

Ejendommens dyrehold producerer 299,17 DE svinegylle og 58,39 DE dybstrøelse. Fra ansøgers anden ejendom, Bækager 3 tilføres i alt 75,00 DE husdyrgødning. Husdyrgødningen udbringes således:

- 432,55 DE udbringes på udbringningsarealerne med 1,34 DE/ha, harmonikrav: 308,97 ha

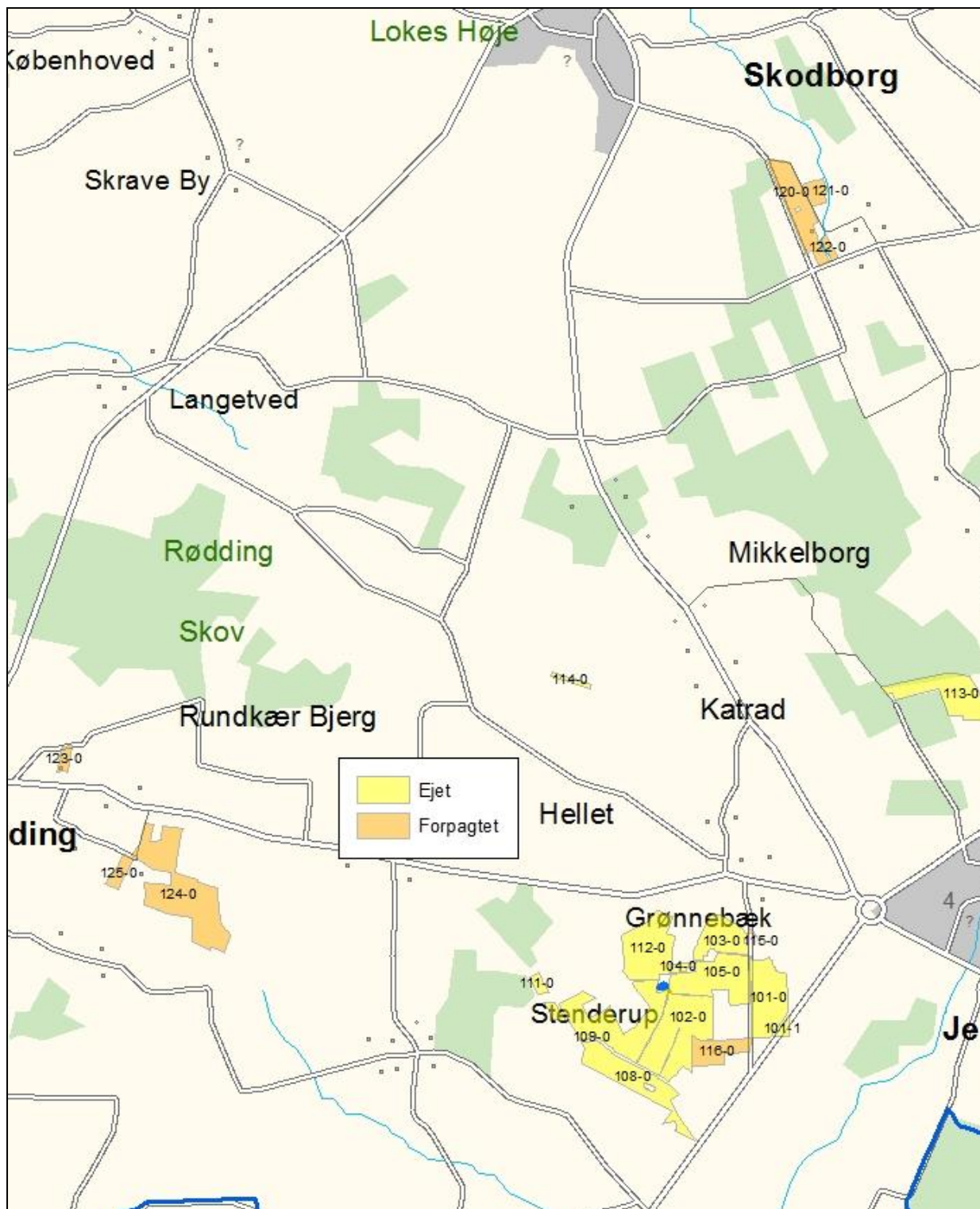
Det samlede harmoniareal er på 323,84 ha og harmonibehovet er jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen på 308,97 ha.

Der er således tilstrækkeligt areal til at opfylde harmonikravet.

Se nedenstående figurer og tabel for arealernes placering og størrelse.

Figur 2. Husdyrbrugets arealer.

Figur 3. Ejendommens udbringningsarealer i Vejle Kommune.

Markdata

Marknr.	Ha	Ejerforhold	Anvendelse	Markadresse
101-0	16,11	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
101-1	1,04	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
102-0	25,63	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
103-0	10,29	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
104-0	1,05	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
105-0	17,62	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
108-0	17,04	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
109-0	23,40	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
110-0	1,33	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
111-0	1,43	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
112-0	17,83	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
113-0	17,01	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
114-0	1,11	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
115-0	0,16	Ejet	Udbringning	Bækager 3, 6630 Rødding
1-0	36,94	Forpagtet	Udbringning	Vestermosevej 12, 6070 Christiansfeld
10-0	8,11	Forpagtet	Udbringning	Vestermosevej 12, 6070 Christiansfeld
116-0	7,75	Forpagtet	Udbringning	Frømajvej 8, 6630 Rødding
120-0	14,24	Forpagtet	Udbringning	Gilbjergvej 12A, 6630 Rødding
121-0	2,93	Forpagtet	Udbringning	Gilbjergvej 12A, 6630 Rødding
122-0	1,20	Forpagtet	Udbringning	Gilbjergvej 12A, 6630 Rødding
123-0	1,60	Forpagtet	Udbringning	Rundkærvej 8, 6630 Rødding
124-0	32,69	Forpagtet	Udbringning	Rundkærvej 8, 6630 Rødding
125-0	2,71	Forpagtet	Udbringning	Rundkærvej 8, 6630 Rødding
14-0	4,08	Forpagtet	Udbringning	Vestermosevej 12, 6070 Christiansfeld
26-0	3,85	Forpagtet	Udbringning	Vadsbrovej 12, 6070 Christiansfeld
30-0	9,50	Forpagtet	Udbringning	Frørupvej 42, 6070 Christiansfeld
31-0	12,57	Forpagtet	Udbringning	Frørupvej 42, 6070 Christiansfeld
5-0	21,70	Forpagtet	Udbringning	Vestermosevej 12, 6070 Christiansfeld
7-0	11,77	Forpagtet	Udbringning	Vestermosevej 12, 6070 Christiansfeld
9-0	1,16	Forpagtet	Udbringning	Vestermosevej 12, 6070 Christiansfeld

Tabel 5. Arealer.

3 Redegørelse og vurdering

Vejen Kommune har i henhold § 19 - § 26 i Husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Disse vurderinger ligger til grund for de vilkår, der er angivet i afsnit 1. Vurderingen er foretaget i det nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Husdyrproduktionen

Sidste registrering af dyreholdets omfang er sket i forbindelse med miljøtilsyn den 3. december 2014.

Registreringen er ikke helt i overensstemmelse med husdyrbrugets nuværende tilladte produktion, da der er lidt færre grise på ejendommen end tilladt. Der er desuden et mindre, hobbypræget kreaturhold, lidt æsler og en hest på ejendommen. Kreaturerne, æslerne og hesten fjernes fra ejendommen og registreres på en anden af ansøgers ejendomme (Frømajvej 4, 6630 Rødding). Der henvises til sag nr. 15/25803.

Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer

Husdyrgodkendelseslovens §§§ 6, 8 og 20 omhandler en række afstandskrav.

Afstande, samt lovpligtige afstandskrav, jf. §§ 6 og 8 i Husdyrgodkendelsesloven, fra de nye stalde er vist i nedenstående tabel. For § 6 gælder, at der ikke må ske etablering af anlæg eller udvidelser, der medfører forøget forurening inden for afstandskravet. For § 8 gælder, at der ikke må ske nyetablering indenfor afstandskravet.

Husdyrgodkendelseslovens § 20 vedrørende genegrænser vil blive behandlet efterfølgende.

§§	Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
8	Nabobebyggelse	Ca. 140 m	Fra ny polte- og farestald til Frømajvej 2	50 m
8	Naboskel	Ca. 23,5 m	Fra ny polte- og farestald	30 m
8	Beboelse på samme ejendom	Ca. 82 m	Fra ny polte- og farestald til stuehus	15 m
8	Levnedsvirksomhed	> 25 m	Ingen i nærheden	25 m
8	Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 1 km Ca. 2,3 km	Til enkelt vandværk Til vandværk i Jels	50 m
8	Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 380 m	Fra ny polte- og farestald til vandforsyningsboring ved Frømajvej 3	25 m
8	Vandløb	Ca. 21 m	Til vandløb nordøst og øst for ejendommen	15 m

8	Dræn	> 15 m	Ingen dræn i nærheden	15 m
8	Sø	Ca. 109 m	Sø på mark sydøst for ejendommen	15 m
8	Privat vej	> 15 m	Ingen privat vej i nærheden	15 m
8	Offentlig vej	Ca. 90 m	Til Frømajvej fra ny drægtighedsstald	15 m
8	Vandløb eller sø > 100 m ²	Ca. 22 m	Fra eksisterende gyllebeholder til Grøn-bæk.	100 m
6	Byzone	Ca. 900 m	Jels	50 m
6	Samlet bebyggelse	Ca. 2,7 km	Stenderup	
6	Sommerhusområde	> 300 m	Ingen i nærheden	50 m
6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv	Ca. 1,1 km	Jels	50 m

Table 6. Overview of distances from the facility to the nearest point, where there is a distance requirement according to the Animal Husbandry Act §§ 6 and 8.

The distance requirement from the new pigstall to the neighbor's fence is not maintained, and a dispensation is sought regarding this requirement. There is no incoming remark from the owner of the neighboring plot. The Municipality dispenses herewith for the distance requirement to the neighbor's fence for the new pigstall, and the conditions are set so that the distance does not become less than 23.5 meters. All other distance requirements are maintained.

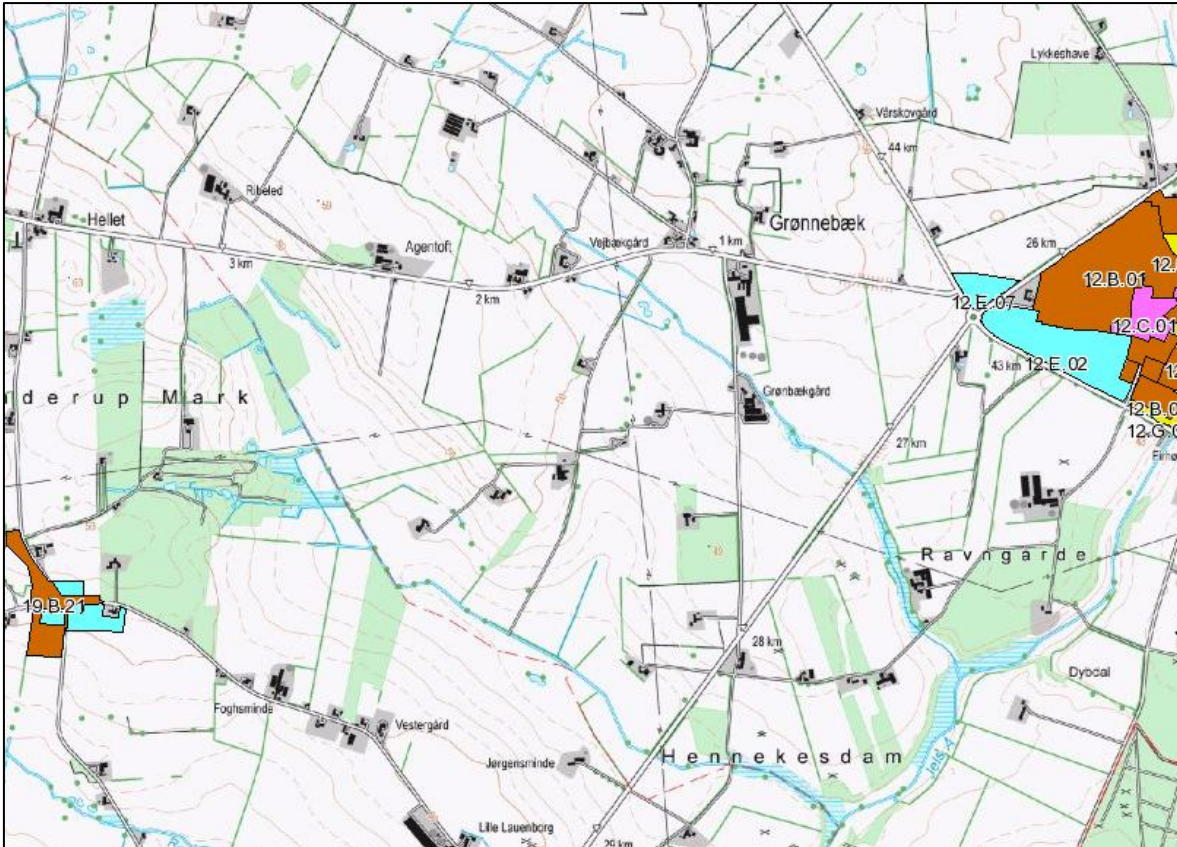
The Municipality assesses that the general distance requirements are sufficient to ensure that there is no pollution or nuisance from the surroundings.

Localization and Plan Framework

The property is located approximately 940 m from the nearest Byplanvedtægt (BP5.J).

The nearest local plans in the area are local plan no. 2.2-03 (ca. 1.2 km northeast, measured from the new pigstall) – Local plan for "Part of the residential area Mølleparken, Jels by", and local plan no. 2.2-04 (ca. 1.4 km east, measured from the new pigstall) – Local plan for "A residential area in Jels By (near Sønderfenne/Hennekesdamvej)".

There are no local plans under development or in proposal in the area surrounding the property.

Figur 4. Husdyrbrugets placering.

Husdyrgodkendelseslovens § 20 siger, at kommunen skal sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener begrænses hvis ændring af anlægget på husdyrbruget foretages indenfor 300 m fra:

- En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren.
- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel i fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.
- Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.

Vejen Kommune vurderer, at risikoen for forurening og væsentlige gener for omgivelserne er begrænset, da anlæggets placering i forhold til husdyrgodkendelseslovens genegrænser i § 20 er overholdt.

Afstandsforholdene vurderes i afsnittene om lugt, til- og frakørsel samt støj.

Husdyrgødning og opbevaringsanlæg

Gødningsproduktionen er ifølge beregninger angivet til:

Gødningstype	Mængder i m ³
Flydende husdyrgødning	
- Bækager 3	2.164
- Frømajvej 5	7.834
- Frømajvej 4	263
Vandspild, overfladevand og rengøringsvand	21 m ³
I alt	10.282 m³
Fast husdyrgødning	
- Frømajvej 5 (udbringes direkte fra stalden)	659 tons
- Frømajvej 4	73 tons
I alt	732 tons

Tabel 7. Gødningsproduktion.

Husdyrbruget skal have den nødvendige opbevaringskapacitet til opbevaring af husdyrgødning, rengøringsvand, vandspild i forbindelse med husdyrproduktionen samt overfladevand. Der skelnes mellem følgende former for spildevand:

- Rengøringsvand og overfladevand, der kommer i forbindelse med husdyrgødning, som ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning.
- Sanitært spildevand, som ledes til septiktank eller offentlig kloakering.
- Overfladevand fra tage og udendørsarealer, som ikke kommer i forbindelse med husdyrgødning, og derfor må ledes til dræn for regnvand eller udsprinkles efter forudgående tilladelse.

Da Frømajvej 5 drives samlet med Bækager 3 og Frømajvej 4 er der lavet en samlet opgørelse over opbevaringskapaciteten.

Der er følgende opbevaringsanlæg på ejendommen:

Opbevaringsanlæg	Opførelsesår	Kapacitet m ³
Gyllebeholder	1990	750 m ³
Kanaler		100 m ³
Gyllebeholder (Frømajvej 4)	2002	3.400 m ³
Gyllebeholder (Frømajvej 5)	1987	1.000 m ³
Lejet gyllebeholder (Frørupvej 42)		1.500 m ³
Lejet gyllebeholder (Vestermosevej 12)		2.500 m ³
Lejet gyllebeholder, Jelsvej 39, 6630 Rødding		400 m ³
Lejet gyllebeholder, Hennekesdamvej 22, 6630 Rødding		600 m ³
Lejet gyllebeholder, Overbyvej 4, 6560 Sommersted		1.000 m ³
Samlet kapacitet gylle		11.250 m³

Tabel 8. Oversigt over opbevaringsanlæg.

Eksisterende beholder på Frømajvej 5 ligger indenfor risikoområde og nærmere end 100 m fra vandløb og søer³.

Der er etableret alarmsystem på gyllebeholder, til sikring af uheld.

Med en samlet gødningsproduktion på 10.406 m³ gylle (inkl. 73 m³ dybstrøelse) og en opbevaringskapacitet på 11.250 m³ er der en opbevaringskapacitet på $(11.250/10.406 \cdot 12 \text{ mdr.})$ 13 måneder.

Ansøger har oplyst, at han flytter gylle til gyllebeholdere på de adresser, der fremgår af tabel 6.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt.

Med en samlet gødningsproduktion på 73 ton (ca. 125 m³) fast møg og en opbevaringskapacitet på ca. 70 m³ (anden ejendom) er der en opbevaringskapacitet på $(70/125 \cdot 12 \text{ mdr.})$ 6 måneder.

Opbevaring af fast gødning skal ske på møddingsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Stakken skal til enhver tid være overdækket, til reduktion af lugt og ammoniakfordampning.

Fra møddingspladsen kan den komposterede husdyrgødning lægges i overdækket markstak, som angivet nedenfor. Ved udlægning af markstakke skal der føres årlige optegnelser over oplagingsperiode og placering, f.eks. angivelser på kort.

Kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. kan oplagres i marken, når oplaget er overdækket med kompostdug eller lufttæt materiale. Opbevaringen må ikke medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand og oplaget skal opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav for placering af stalde, møddinger mv.

Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrugets faste husdyrgødning/dybstrøelse.

Foderopbevaring

Søerne og poltene fodres med færdigblandet tørfoder.

Foderet opbevares i udendørs fodersiloer. Der findes 4 siloer a' 12 tons, 1 silo a' 5 tons, 2 siloer a' 15 tons og 2 siloer a' 17 tons.

Indkøbte fodermidler, som f.eks. mineraler opbevares indendørs i ny foderrum (bygning 6, jf. figur 1).

Råprotein indholdet i foderet til søerne er reguleret ned fra 133,1 g/FE til 128 g/FE.

Fosforindholdet til søerne er reguleret ned fra 4,9 g P/FE til 4,71 g P/FE.

Der anvendes fasefodring til søer og poltene, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Der stilles vilkår til nedsat råprotein og fosfor i søernes foder.

---

³ Bekendtgørelse nr. 764 af 28.06.2012 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Ammoniakfordampning

Ved udvidelser eller nyetableringer af husdyrbrug over 75 DE stilles generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra staldanlægget med en minimumsreduktion på 30 %. Denne reduktion beregnes i forhold til et referencestaldsystem, der er et tidssvarende staldsystem beregnet med normtal for 2005/2006. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan efterleves ved reduktion af ammoniaktabet for både de eksisterende og det nye anlæg.

Den samlede beregnede ammoniakemission fra stalde og gødningslagre er ca. 4.637 kg N/år, hvilket er en forøgelse på ca. 818 kg N/år. Jf. www.husdyrgodkendelse.dk bliver ammoniakemissionen ca. 665 kg N/år mindre end krævet med det valgte system, og det generelle ammoniakkrav til det nyetablerede anlæg på minimum 30 % er således opfyldt.

Foruden det generelle ammoniakreduktionskrav ligger der et krav til anvendelsen af Bedste Tilgængelige Teknik (BAT) – se særskilt afsnit herom.

Lugt

Lugt stammer fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning, fra håndteringen af vask af stalde og fra selve staldene.

Lugtemission fra staldene og geneafstand fra beboelsesområder er beregnet ud fra følgende:

Afstand til nærmeste byzone (Jels) er ca. 1,1 km, afstand til nærmeste samlede bebyggelse (Stenderup) er ca. 2,7 km og afstand til nærmeste nabo uden landbrugspligt er ca. 90 m. Der er én anden ejendom med husdyrbrug over 75 DE indenfor 300 m.

Ifølge beregningerne udført i ansøgningskemaet vil geneafstanden i forhold til byzone være ca. 451 m, samlet bebyggelse ca. 269 m og enkelt bolig ca. 129 m. Genekriteriet til enkeltbolig er overholdt ved, at den korrigerede geneafstand kortere end den vægtede gennemsnitsafstand. Tilsvarende er geneafstanden til byzone og samlet bebyggelse overholdt, da der ikke er byzone/samlet bebyggelse indenfor 1,2 gange geneafstanden (tabel 9). Ved lugtberegning regnes fra midten af den samlede bygningsmasse med dyr. Derfor er afstanden anderledes end den faktiske afstand. Kriterierne for maksimal lugt på 5 OU_e/m³ for byzone, 7 OU_e/m³ for samlet bebyggelse og 15 OU_e/m³ for enkeltbolig er dermed overholdt.

Lugt i forbindelse med transport behandles under afsnittet "udbringning af husdyrgødning".

Områdetype	Kumulation	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand, ansøgt	Ukorrigeret geneafstand, nudrift	Korrigeret geneafstand, ansøgt	Korrigeret geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	0	FMK	451,20 m	399,96 m	451,20 m	399,96 m	1.201,64 m	JA
Samlet bebyggelse	0	Ny	268,55 m	214,89 m	268,55 m	214,89 m	2.725,88 m	JA
Enkelt bolig	1	FMK	129,08 m	126,48 m	129,08 m	126,48 m	129,31 m	JA

Tabel 9. Lugtgeneafstande for husdyrbruget (www.husdyrgodkendelse.dk).

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette be-

skyttelsesniveau, som udgangspunkt, er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgenæfstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest skulle have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Lugtgenæfstandene beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug", og FMK-vejledningen ("Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Det er de længste beregnede lugtgenæfstande, der skal overholdes.

Husdyrgodkendelseslovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer er overholdt. Vejen Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Det forventes ikke, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion og opbevaring af husdyrgødning, m.m. vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres for beboelser i det åbne land. Der henvises til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener.

Spildevand

Ansøger oplyser, at spildevand fra bedriften består af:

- Rengøringsvand fra vask af staldanlæg
- Tagvand

Sanitært spildevand fra driftsbygninger ledes til godkendt nedsivningsanlæg.

Der forventes ingen stigning i spildevandsmængden som følge af udvidelsen. Den forventede mængde spildevand er 976 m³.

Al processpildevand fra bedriften ledes til gylletankene. Det omfatter ca. 976 m³ vaskevand og drikkevandsspild fra staldene, og er medregnet i normen for gylleproduktion.

I forbindelse med opførelse af den nye stald gøres der hermed opmærksom på, at afløb skal udføres af aut. kloakmester jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Køreveje ol. er grusbelagte, og der tilledes ikke overfladevand til dræn og vandløb herfra.

Tagvand fra eksisterende bygninger ledes via lukket rør til Grønbæk Bæk. Tagvand fra nye bygninger ledes direkte ud på jorden.

Det vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Eventuelle tilladelser til afledning af spildevand skal gives særskilt fra miljøgodkendelsen, da de ikke er omfattet Husdyrgodkendelsesloven.

Til- og frakørselsforhold

Skemaet nedenfor angiver antal transporter. En transport vil omfatte både til- og frakørsel. Intern transport f. eks. i forbindelse med fodring er ikke inkl. i ovennævnte oversigt. Vilkår relateret til til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

Omfanget af antal til- og frakørsler pr. år er jf. ansøgningen:

Transporttype	Nudrift	Ansøgt
	Antal transporter pr. år	Antal transporter pr. år
Udbringning af husdyrgødning, flydende	259	272
Udbringning af husdyrgødning, fast	0	66
Brændstof	10	10
Levende dyr	56	56
Døde dyr	52	52
Indkøbt foder	52	104
Affald	52	52
Diverse (rengøringsmidler m.m.)	52	52
I alt pr. år	533	664

Tabel 10. Til- og frakørsel.

Samlet stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 533 til ca. 664 dvs. en stigning på 131 transporter (25 %)

Stigning skyldes primært stigningen i produktionen af husdyrgødning, samt et større foderbehov.

Der er tre indkørsler til ejendommen, heraf er de to driftsmæssige indkørsler. Disse går i vestgående retning ud til Frømajvej.

Al transport til og fra ejendommen i forbindelse med transport af husdyrgødning, foder, brændstof, ind- og udlevering af dyr sker ved indkørsel fra Frømajvej ad den nordligste og den sydligste indkørsel. Ansøger oplyser, at transport af gylle til markerne i Kolding Kommune foregår i lukket lastbil.

Andre transporter foregår normal i dagtimerne og på hverdage. I højsæsonen kan det blive nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Intern transport og trafik på ejendommen i forbindelse med til- og frakørsel vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Vilkår relateret til støj i forbindelse med til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at der er gode adgangsforhold ved ejendommen i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugsproduktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de stillede vilkår overholdes.

Miljøgodkendelsen meddeles jf. Husdyrgodkendelsesloven, og der kan ikke stilles vilkår til trafik/kørsel på offentlig vej. Dette reguleres af færdselsloven.

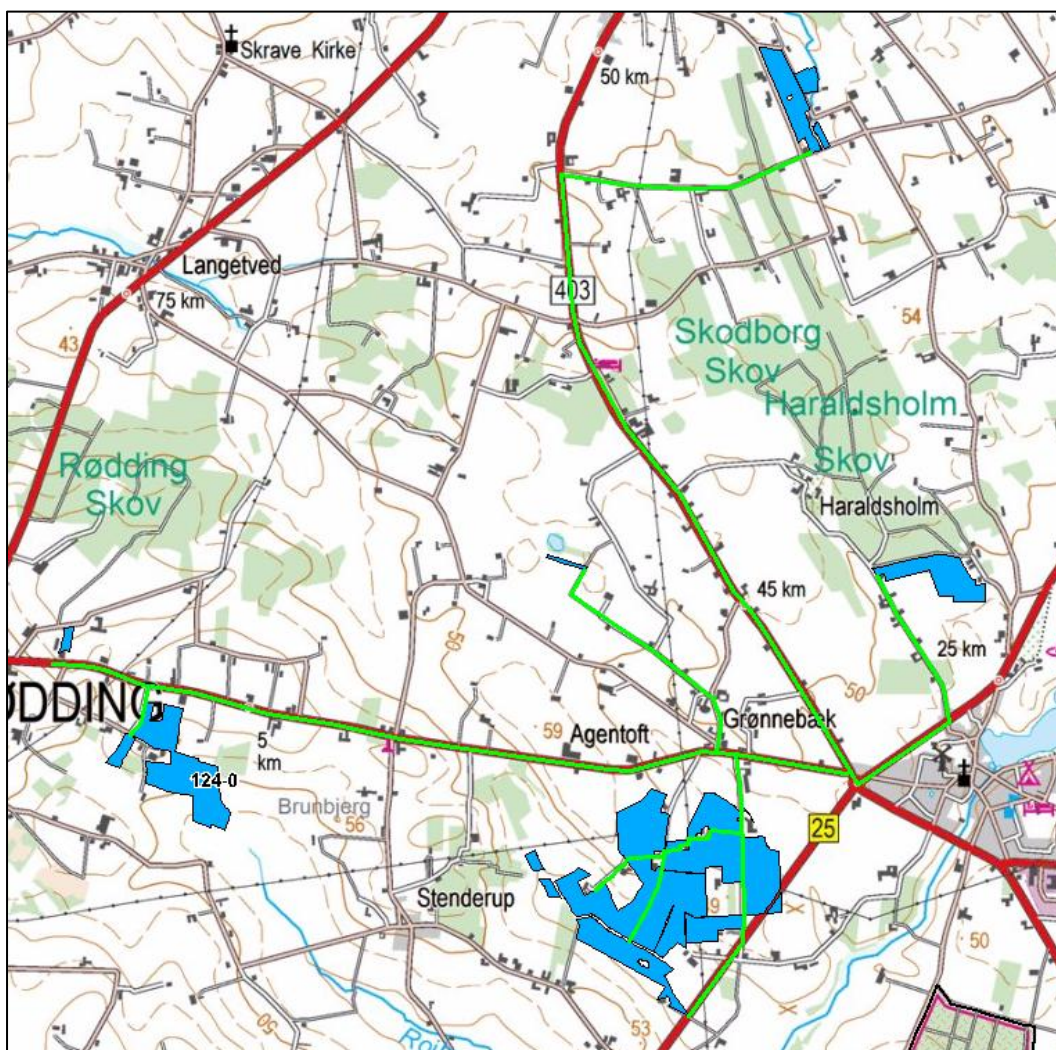

Udbringning af husdyrgødning

Transportruterne der benyttes ved udbringning af husdyrgødning er vist i nedenstående figur.

De østligste udbringningsarealer ligger i Kolding Kommune og dermed mere end 10 km fra ejendommen. Transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne i Kolding Kommune, sker med lastbil eller et påhængskøretøj.

Da der ikke er tæt bebyggelse og byzone i forbindelse med de angivne transportruter, er det kommunens vurdering, at det øgede antal transporter med husdyrgødning ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne.

Figur 5. Transportruter til udbringning af husdyrgødning.

Støj

Ansøger oplyser (*kursiv*), vedrørende støj fra intern transport, omfang, tid, placering at:

De væsentligste støjkloder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer samt ved montering af nye ventilatorer investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Pumpning af gylle fra stald til gyllebeholder sker to gange hver uge vha. elpumper. Overpumpning af gylle fra beholder til gyllevogn sker vha. selvlæssende gyllevogne. Oprøring af gylletankene foretages før udkørsel på mark primært om foråret og ved flytning af gylle til anden tank.

I drægtighedsstalden er der en kompressor, der anvendes til at åbne og lukke låger og til-delning af foder i et transpondersystem. Men da det foregår indendørs vil støjpåvirkningen være minimal.

Foderleverancer stiger fra 52 til 104 leverancer pr. år. Leverancer af foder foregår af kort varighed.

Transporter foregår normalt i dagtimer på hverdage. I højsæson for udbringningen af husdyrgødning og høst kan det være nødvendigt med transport i weekender eller uden for normal arbejdstid. Foderleverancer og andre transport medfører kun kortvarig støj. De fleste af transporterne foregår i dagtimerne. Levering af grise til slagteriet kan forekomme på alle tider af døgn.

Støj fra gyllehåndtering vil desuden forekomme kortvarigt fra sugepumpe på lastbiler/gyllevogne i forbindelse med afhentning af rågylle.

Det vurderes, at der er foretaget tiltag på ejendommen for at reducere støjbelastningen for de omkringboende, og at støjniveauet på ejendommen sandsynligvis ikke vil blive til gene for nabolaget.

I Støjvejledningen⁴ anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Man bør ved fastlæggelse af støjgrænser, ved de nærmeste boliger, anvende de grænseværdier der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Det vurderes, at støjgrænserne vil blive overholdt, da de fleste støjkilder primært er aktive i driftsperioden mellem kl. 7.00 og 18.00. Der vil dagligt være støj fra ventilationsanlægget og foderblandeanlægget udenfor det nævnte tidsrum.

Der stilles generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser samt vilkår om, at en beregning/måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Vejen Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser (kursiv), at der for at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen, foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddelige og renholdte.

Fluer bekæmpes pt. ved hjælp af rovfluer.

---

⁴ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Der er opstillet kasser rundt omkring på ejendommen til bekæmpelse af rotter. Rottebekæmpelse foregår efter aftale med et autoriseret firma (pt. Rovfluen). Der foregår løbende bekæmpelse og opstår der problemer udover den rutinemæssige bekæmpelse, kontaktes firmaet for iværksættelse af en intensiv rottebekæmpelse.

Rotter overfører sygdomme, æder mad og husdyrfoder og ødelægger bygninger og kloaksystemer. Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Det gælder for både private og virksomheder. Man kan forebygge rotter ved at rydde op udendørs, så de ikke har mulighed for at bygge rede og ved at sørge for, at de ikke har adgang til madrester, foderrester og korn.

Vejen Kommune henstiller til, at de autoriserede kasser med rottegift placeres og tilses, så mennesker og husdyr ikke uforvarende kommer i kontakt med giften, og at der generelt holdes pænt og ryddeligt omkring ejendommen.

Der stilles vilkår om, at fluer bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse, med de stillede vilkår, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og skadedyr på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Støv

Ansøger oplyser (kursiv), at den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. I alle staldene er der monteret overbrushingsanlæg, der reducerer støv.

I forbindelse med håndtering, levering m.m. af foder, kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares inden døre og i lukkede siloer. Transport af foder mellem udendørssiloer og stald foregår i et lukket system, hvorfor støvgener fra håndtering af foder er begrænset.

Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Der forventes ingen væsentlige problemer med støv fra husdyrbruget. Der henvises dog til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften og levering af foder foregår ved brug af hensynsfuld og effektiv kørsel mht. udnyttelse af kapacitet.

Vejen Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener ved nabobeboelser og uden for bedriftens arealer i øvrigt.

Der fastsættes vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

Lys

Ansøger oplyser (kursiv), at der er lys i løbeafdelingen (i bygning 2 jf. figur 1) i 12- 16 timer i døgnet, af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene, når der arbejdes. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne. Bygning 2, som indeholder løbeafdelingen, er omgivet af andre bygninger, det vurderes derfor at lyset ikke vil være generende for omgivelserne.

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov. Der er udendørsbelysning ved vest gavlen af farestaldene (bygning 1 jf. figur 1) samt ved udleveringsrampen i nordøstlige hjørne af bygning 2.

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af udvidelsen.

Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen efter endt aktivitet på pladsen.

Det vurderes, at der med de stillede vilkår ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning. Dog fastsættes generelt vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener.

Oplag af olie og kemikalier

Ansøger oplyser (kursiv), at kemikalier og pesticider opbevares i kemikalierum i bygning 2 jf. figur 1. Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier/pesticider bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalie-/pesticidaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie/pesticid, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Der opbevares ikke smøreolie på ejendommen idet at alt olieskift foregår på værksted eller medtages af mekaniker.

Der forefindes en 5.900 l olietank fra 2010 på husdyrbruget. Den placeres i indendørs i det nye foderrum, bygning 6.

Påfyldning og rengøring af marksprøjte (pesticider og vand) varetages af ansøger. Påfyldning af vand sker fra en vandvogn hvorfra der suges. Rengøring af sprøjten sker i marken. Sprøjten er udstyret med rentvandstank.

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå sådan, at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand.

For at forebygge spild og forurening som følge af oplag af olie og kemikalier, stilles der vilkår til opbevaring og bortskaffelse.

Affald

Ansøger oplyser (indsat i kursiv), at affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- *Dagrenovation*
- *Genbrugeligt affald (pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).*
- *Farligt affald (lysstofrør og el-sparepærer, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).*
- *Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).*
- *Døde dyr.*
- *Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, tomme medicinglas, gamle frønnede bildæk).*
- *Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).*

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i 800 liter container ved østlige side af farestaldene, bygning 1, som tømmes ca. hver uge af Lotra A/S.

Hvis der er medicin rester, bortskaffes det som klinisk risikoaffald via Marius Pedersen. Det er dog sjældent der forekommer rester, da alt det indkøbte forbruges. Tom emballage medtages også af Marius Pedersen.

Spidse og skarpe genstande opbevares i brudsikkert og tæt emballage i servicerum (bygning 7, jf. figur 1), og bortskaffes til genbrugsplads.

Øvrigt farligt affald, som fx lysstofrør, el-sparepærer, spraydåser eller batterier, opbevares indendørs i foderrum (bygning 6, jf. figur 1), og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Døde dyr opbevares efter gældende regler på Frømajvej 4.

Ikke-forbrændingseget affald (fx eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af denne type affald, bortskaffes det til kommunal modtagestation. Eventuelt jern-affald bortskaffes til jernhandler.

Opbevaring og afhentning af selvdøde og aflivede dyr reguleres af "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr"⁵.

Virksomheden modtager ikke affaldsprodukter f.eks. slam eller mucosa til jordbrugsformål.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at bortskaffelse af affald fra ejendommen skal ske i overensstemmelse med regulativet for Erhvervsaffald og affaldsbekendtgørelsen.

Vejen Kommune gør ligeledes opmærksom på, at der ikke kan indleveres eventuelle ikke-brugbare pesticider på kommunens genbrugspladser før ejendommen er tilmeldt Erhvervsaffaldsordningen ved Vejen Kommune.

Jf. ovenstående, vurderer Vejen Kommune, at håndtering af affald sker på forsvarlig vis, og der stilles ikke skærpede vilkår.

Vand og energiforbrug

Energi	Efter udvidelse - mængde pr. år
Elforbrug	180.000 kWh
Fyringsolie	0 L
Dieselolie	35.000 L

Tabel11. Energiforbrug

Vand	Efter udvidelse - mængde pr. år
Drikkevand	ca. 6.450 m ³
Vaskevand	ca. 580 m ³
Markvanding *	ca. 13-17 ha

Tabel 12. Vandforbrug *Samlet indvindingstilladelse på ca. 13.000 m³.

Beregninger på energiforbruget viser, at forbruget på ejendommen ligger ca. 36 % under det forventelige niveau. Der er sandsynligvis ikke de store besparelser at finde, og der stilles derfor ikke krav til, at ejendommen skal kontakte en energikonsulent. Beregningerne er

⁵ Fødevarerministeriet, Bek. nr. 558 af 01.06.2011.

foretaget ud fra de oplysninger, som er angivet i ansøgningen af ansøger og/eller dennes konsulent.

Der sker en mindre stigning i elforbruget. Det skyldes primært besætningsudvidelsen og opførelsen af nye stalde. Det stigende elforbrug anvendes hovedsagligt til ventilation, gyllepumpning, belysning og udfodring. Elforbruget er i ansøgt drift anslået.

Der er i dag ingen varme i farestaldene udover gulvvarme i smågrisehulerne, hvorfor varmelamperne anvendes i længere tid. Der installeres i stedet et træpillefyr, som varmekilde i farestaldene for at minimere elforbruget.

Forbruget af brændstof forventes at være uændret i det at udbringningsarealet er uændret.

Der anvendes vand fra Jels Vandværk. Det årlige vandforbrug er beregnet ud fra normtal, og fordeler sig således, drikkevand 6.055 m³, drikkevandsspild 395 m³ og rengøring af stalde 580 m³.

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Risici

Ansøgningens redegørelse for mulige uheld inklusiv begrænsning af risiko for og gene/forurening ved eventuelle uheld er behandlet i respektive afsnit ovenfor.

Ansøger oplyser (kursiv), at der ved håndtering og opbevaring af gylle, kemikalier og olie, altid vil være risiko for at der sker uheld. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt og der kan opstå brand.

For at minimere risikoen for uheld:

- *Er gyllebeholderen tilmeldt den lovpligtige 5 års beholderkontrol.*
- *Lastning af gylle fra beholder til gyllevogn sker med sugekran, som altid er overvåget.*
- *Nødoppluknings-/alarmanlæg kontrolleres minimum hver 3. måned, for at sikre at anlægget fungerer ved strømafbrydelse.*
- *Dieselolietank, pesticider og kemikalier er placeret på fast bund uden afløb.*

Terrænet omkring gyllebeholderen er fladt, men pga. afstanden til vandløb vil et evt. uheld med gylleudslip løbe mod øst og ende i vandløbet. Der vil blive benyttet jord til at skabe en opdæmning af vandløbet, så gyllen ikke spreder sig over et større område. Der ringes 112.

Ved spild af kemikalier eller olie vil materialet blive forsøgt opsamlet og der ringes 112.

Ved fare for forurening af nærtliggende vandmiljøer i forbindelse med sprøjtning af afgrøder ringes der 112.

Ved brand på bedriften vil der blive ringet 112 og indsatslederen vil blive orienteret om lokaliteterne for opbevaring af kemikalier og olie samt andre miljøfarlige stoffer.

Figur 6. Gylleudslips plan.

For at imødegå uheld og begrænse eventuelle følger for omgivelserne, er der udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget - bilag 3.

Der stilles vilkår om at der til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget.

Vejen Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret og med udarbejdelse af beredskabsplan sikres begrænsning af følger af eventuelle uheld.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - BAT

Den årlige ammoniakfordampning fra stald og anlæg på husdyrbruget skal leve op til samme niveau, som der kan opnås ved anvendelse af de beskrevne tiltag i nedenstående tabel, for at leve op til Husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af BAT.

SVIN	BAT-niveau
Foder/Staldsystemer	Slagtesvin, Søer m. pattegrise til fravæning og Smågrise: Notat "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" fra Miljøstyrelsen, anvendes til fastlæggelse af niveau. Ligeledes anvendes "Referencer, BAT og fodervilkår ved miljøgodkendelser af svinebrug" fra Videnscenter for svineproduktion i arbejdet med BAT ved Vejen Kommune. Teknologiblade vedrørende fosfortildeling.
Opbevaringsanlæg	Vejen Kommune vurderer, at overdækning af ny og eksisterende gyllebeholder rækker ud over BAT. Reduktionen i ammoniakfordampning vurderes til ikke at være proportional med investeringen i en overdækning af opbevaringsanlægget. Herunder også med hensyn til besparelser i form af en større tilbageholdt kvælstofmængde i husdyrgødningen samt færre transporter med gylle, da der ikke tilføres regnvand til en overdækket gyllebeholder.

Med begrebet "Bedst Tilgængelig Teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et høj beskyttelsesniveau for miljøet som helhed. De miljømæssige fordele er afvejet i forhold til de økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument). Vurderingerne for anvendelse af BAT på Frømajvej 5 skal ske i forhold til følgende aspekter:

1. Anlæggets emissionsniveau for ammoniak og fosfor, samt valg af teknologi
2. Management/Godt landmandsskab
3. Fodringsstrategier
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning
7. Egenkontrol

Ad 1: Anlæggets emissionsniveau for ammoniak og fosfor samt valg af teknologi

Af nedenstående tabel fremgår beregnet emissionsniveau (BAT-niveau). Emissionsniveauet er fremkommet på baggrund af Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik" for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin 30 – 102 kg og søer med produktion af smågrise til 7 kg (gyllebaserede staldsystemer).

Stald	Antal dyr og staldsystem	Emissionsgrænseværdi Uden korrektion (Kg NH₃-N/dyr)	Korrigeret emissionsgrænseværdi Kg NH₃-N/dyr	Total Kg NH₃-N for dyregruppen
Farestalde Eks.	1.015 søer Kassestier, delvis spaltegulv	0,75		761,25
Løbe- og farestald	382 søer Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	1,74	-	664,68
	399 søer Kassestier, delvis spaltegulv	0,75	-	299,25
Drægtighedsstald	764 søer Løsgående, delvis spaltegulv	2,11	-	1.612,04
Ny polte- og farestald	100 søer Kassestier, delvis spaltegulv	2,53 x 0,3	0,76	76,00
	800 slagtesvin (59-107 kg) Delvis spaltegulv (50-75 %)	0,31	$(107-59) \times (13,777 + 0,1731 \times (107+59)) / 2852 = 0,715 \times 0,31 = \mathbf{0,22}$	176,00
Ny drægtighedsstald	368 søer Løsgående, dybstrøelse	2,51		923,68
Total BAT emissionsniveau for projektet				4.512,90
Projektets aktuelle ammoniakemission				4.637,33
BAT-niveauet er ikke overholdt med				124,43

Ammoniak

Det ovenfor beskrevne BAT-niveau medfører en samlet ammoniakfordampning fra stalde og lagre på ca. 4.513 kg N/år. Det fremgår af den endelige ansøgning om godkendelse, at den samlede ammoniakfordampning fra anlægget er ca. 4.637 kg N/år.

Det samlede anlæg lever derved ikke op til BAT-niveauet på ammoniak for denne ejendom.

På baggrund af følgende er forskellige teknologier fravalgt, som BAT-teknologi:

Forsuring af gyllen.

Forsuring af gyllen i de nye stalde fravælges pga. at det ifølge Teknologibladet for svovlsyrebehandling af gylle i sostalde, da der er en meromkostning på 141 kr. pr. kg reduceret N for stalde under 75 DE. I de nye stalde går der hhv. 58,4 DE (ny drægtighedsstald) og 21,2 DE (ny polte- og farestald). Derudover er det ikke muligt i de eksisterende stalde, da der ikke er mulighed for at pumpe gyllen rundt i staldene. De enten er etableret med kanal, linespil eller træk og slip funktion i kanalerne. En ændring af dette til kanal med rundskyl vil kræve en større ombygning. Hvilket betyder at de samlede etableringsomkostninger, ikke er proportionale med miljøeffekten.

Luftrensning.

Der etableres ikke luftrensning da det ifølge Teknologibladene "Kemisk og biologisk luftrensning" er en meromkostning på over 100 kr. pr. kg reduceret N i stalde med under 75 DE. De eksisterende stalde er ikke forberedt til at etablere luftrensning. En evt. ombygning vil betyde at de samlede etableringsomkostninger, ikke er proportionale med miljøeffekten.

Gyllekøling.

Der etableres ikke gyllekøling, idet varmen fra kølesystemet på den pågældende bedrift ikke kan genanvendes.

Overdækning af gyllebeholder.

Overdækning af gyllebeholderen er fravalgt pga. at det ifølge Teknologibladet for overdækning af gyllebeholder med sogylle er en meromkostningen pr. år 161 kr. pr. kg N i reduceret ammoniakfordampning. Det er dermed ikke proportionalt med miljøeffekten at etablere overdækning på gylletanken, da det meromkostningen overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N.

Råprotein i slagtesvinefoderet.

Der anvendes ikke reduceret råprotein i foderet til slagtesvinene, da der er tale om en produktion af polte, som udgør en lille andel af besætningen. Effekten af en foderkorrektio vil derfor ikke have stor effekt. For at sikre en optimal fodring af poltene er reduktion af råprotein i foderet til poltene/slagtesvinene fravalgt.

Valg af teknologier.

Til opfyldelse af emissionsniveauet i ovenstående krav har, ansøger valgt følgende teknologier:

- Delvist spaltegulv (50-75 % fast gulv) til polte/slagtesvin i ny stald.
- Delvist spaltegulv til søer i ny farestald og eksisterende stalde.
- Reduktion af råprotein til alle søer fra 133,1 g råprotein/FE til 128 g/FE.

- 100 % direkte udbringning af dybstrøelse fra ny drægtighedsstald.

Ovenstående teknologier vil medføre et emissionsniveau fra anlægget på ca. 4.637 kg N/år, hvilket vurderes til fremover at være ejendommens BAT-niveau.

Fosfor

BAT-niveauet for denne ejendom vedrørende fosforemission fra slagtesvinene er 22,3 kg P/DE ab lager, hvilket giver et samlet niveau for slagtesvinene på ca. 320 kg P ab lager.

BAT-niveauet for denne ejendom vedrørende fosforemission fra søer med smågrise er 23,9 kg P/DE ab lager, hvilket giver et samlet niveau for søerne på ca. 8.204 kg P ab lager.

Det samlede BAT-niveau for fosforemission for ejendommen er ca. 8.524 kg P ab lager. Det fremgår af den endelige ansøgning om godkendelse, at den samlede fosforemission fra anlægget er ca. 8.440 kg P. Det samlede anlæg lever derved op til BAT-niveauet på fosfor for denne ejendom.

Valg af teknologier

- Reduktion af total fosfor til alle søer fra 4,9 g P/FE til 4,71 g P/FE.

Anlægget lever op til BAT-emissionskrav i følge ovenstående valg af teknologi, hvorfor der ikke er foretaget redegørelse for fravalg af andre BAT-teknologier.

Ad 2: Management/Godt landmandsskab

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nød fremgangsmåde ved uheld. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds gange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandard. En DANISH-godkendelse er landmandens kvalitetsstempel på, at forholdene i besætningen lever op til dansk lovgivningen og branchens egne krav.

Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management.

- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.
- Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bla:
- At hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.
- Naboer tilbydes information om, hvornår der kan forekomme gener fra udbringning af husdyrgødning via SMS eller via bedriftens hjemmeside.

Ad 3: Fodringsstrategier

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der er i forbindelse med fodring anvendt 4,71 g fosfor pr. FE i foderet til søerne, hvorved miljøbelastningen af husdyrgødningen reduceres.
- Der er i forbindelse med fodring anvendt maks. 128 g total råprotein pr. FE sofoderet, hvilket reducerer ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der anvendes fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) kan tildeles forskellige foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres 2 forskellige blan-

dinger, en drægtighedsblanding eller en diegivningsblanding. Dette sikre, at søerne tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov.

- Poltene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængig af dyrenes alder/levende vægt, og for avlsdyrenes vedkommende, afhængigt af hvor de befinder sig i reproduktionsfasen. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Ad 4: Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Vandforbruget registreres årligt i regnskabet
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene, for at mindske forbrug af vaskevand.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at installere energibesparende belysning. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og dette i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Udendørs belysning tændes manuelt og kun efter behov, hvorved unødvendigt energi forbrug undgås.
- Der anvendes lavenergi-belysning (LED) i bedriften

Varme:

- Der anvendes såkaldte varmelamper med sparefunktion. Dvs. at effekten skrues ned på halv styrke, efter 3-5 dage i smågrisehulerne og derved spares der energi.

Ventilation:

- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- Der er etableret undertryksventilation i de eksisterende stalde og der etableres undertryksventilation i de nye staldanlæg, hvilket har et lavere energiforbrug i forhold til et ligetryksventilationsanlæg.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.

- I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet, hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.

Øvrige:

- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.

Ad 5: Opbevaring af husdyrgødning

For så vidt angår BAT ved opbevaring af gylle omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Husdyrbruget angiver at bruge BAT som følger:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 5. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ad 6: Udbringning af husdyrgødning

Udbringning af husdyrgødning er reguleret af Husdyrgødningsbekendtgørelsen og for et husdyrbrug, der søger tilladelse efter Husdyrgodkendelseslovens § 10, vurderer Vejen Kommune, at Husdyrgødningsbekendtgørelsen er tilstrækkelig til at sikre et relevant niveau for BAT.

For at begrænse en eventuel påvirkning af fosfor fra ejendommen er det nødvendigt at have fokus på tildelingen af fosfor. Fosfortildeling med et niveau, som er omkostningsneutral, anses for værende BAT i Vejen Kommune. Såfremt en reduceret omkostningsneutral tildeling ikke kan opnås på den enkelte ejendom, anses en tildeling af fosfor på minimumsnormer som værende BAT i Vejen Kommune. Der stilles vilkår til anvendelse af fosfor med høj tilgængelighed, da dette oftest er anvendt i produktioner på landsplan.

Ad 7: Egenkontrol

Beskrivelser af egenkontrol på ejendommen er behandlet i de respektive afsnit, og derfor ikke gentaget samlet i dette punkt.

Ammoniakpåvirkningen af beskyttede naturområder omkring ejendommen vurderes i afsnit herom.

I tilfælde af at dele af byggeriet ikke opføres, ændres forudsætningerne for godkendelsen. Dette bevirker at bl.a. BAT-niveauet for ejendommen ændres. Der er stillet vilkår om fornyet BAT-beregning, hvis teknologier ikke indføres i samme omfang, som angivet i ansøgningen.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at husdyrbruget lever op til BREF-dokumentets BAT-niveau på punkterne: fodring, staldsystemer, energi- og vandforbrug, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning. Vejen Kommune vurderer yderligere, at de stillede vilkår til management og egenkontrol vil være tilstrækkelige til at husdyrbruget også lever op til BREF-dokumentet vedr. management og egenkontrol.

Vejen Kommune vurderer, at husdyrbruget med de oplyste tiltag og de stillede vilkår vil kunne leve op til BREF-dokumentets⁶ krav om anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknologi.

Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak

Før der meddeles tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter § 10, § 11, § 12 eller godkendelse af arealer til afsætning af husdyrgødning fra husdyrbrug efter § 16 i Husdyrgodkendelsesloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område og Bilag IV-arter væsentligt, jf. Habitatbekendtgørelsen⁷. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger under hensynstagen til bevaringsmålsætningen for de pågældende områder. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde (dvs. de arter og naturtyper området er udpeget for at beskytte), kan der ikke meddeles tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. "Waddenzee-dommen"⁸.

Påvirkninger vurderes fra ejendommens anlæg og arealer i eller op til Natura 2000-områder på såkaldte kategori 1, 2 og 3 naturområder.

Det er fastsat i Husdyrgodkendelseslovens § 7, at anlæg større end 15 DE ikke må etableres, udvides eller ændres, hvis det ligger mindre end 10 m fra kategori 1 og 2 naturområder. Derudover er der krav til maksimal tilladte ammoniakdeposition på naturområder i kategori 1, 2 og 3. Se nedenstående afsnit.

Med anlæg menes stald eller gødningsopbevaringsanlæg.

Påvirkning af kategori 1 naturområder

For naturområder i kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder) gælder, at totalbelastningen i naturområdet ikke må overskride fastlagte beskyttelsesniveauer, som afhænger af antallet af øvrige husdyrbrug på mellem 15 DE og 500 DE inden-

---

⁶ Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, www.mst.dk

⁷ Habitatbekendtgørelsen, Bek. nr. 408 af 01.05.2007.

⁸ Waddenzee-dommen fra EF-Domstolen, sag nr. C-127/02

for 1.000 m fra naturarealet, samt antallet af husdyrbrug på over 500 DE, som påvirker naturarealet med over 0,3 kg N/ha.

Der er ingen kategori 1 natur i nærheden af ejendommen. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 91 (habitatområde nr. 80) – Kongeå - ca. 8,8 km nord for anlægget.

Der er registreret tre søer inden for 1.000 m fra anlægget. Vejen Kommune har ikke kendskab til, at de pågældende søer er karakteriseret som akvatiske naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatdirektivet.

Påvirkning af kategori 2 naturområder

For naturområder i kategori 2 (§ 7 arealer udenfor Natura 2000 områder) gælder, at totalbelastningen i naturområderne ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år. § 7 arealer er højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha.

Der er ingen kategori 2 natur i nærheden. Nærmeste kategori 2 natur er en lobeliesø, der ligger mere end 7,5 km sydøst for ejendommen.

Påvirkning af kategori 3 naturområder

Kommunen skal jf. Husdyrgodkendelseslovens § 23 foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte ammoniakfølsomme naturtyper i kategori 1 og 2, som kan blive påvirket af ammoniakfordampningen fra ejendommens anlæg. Disse benævnes kategori 3 naturområder.

For naturområder i kategori 3 gælder, at kommunen skal tillade merdepositioner på 1,0 kg N/ha/år i forhold til ammoniak på naturtyperne. Kommunen kan efter en konkret vurdering tillade merdepositioner på over 1,0 kg N/ha/år. Kategori 3 natur er § 3 beskyttede heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2 natur.

Derudover fremgår det af § 3 i Naturbeskyttelsesloven⁹, at der ikke må foretages en ændring i tilstanden af søer (>100 m²), vandløb, heder, ferske enge, strandenge, overdrev, moser og lignende.

Naturtyperne er vist i nedenstående figur og tabel.

---

⁹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 933 af 24/09/2009

Figur 7. Kort over kategori 3 natur ved anlægget.

Nr.	Naturtype	Målsætning	Afstand fra anlæg	Belastning (kg N/ha/år)	
				Mer-	Total-
1	Mose	-	345 m sydøst for anlægget	0,3	1,0
2	Overdrev		1.225 m sydøst for anlægget	0,0	0,1
3	Overdrev		1.335 m syd for anlægget	0,0	0,0
4	Mose		1.640 m vest for anlægget	0,0	0,1
5	Potentiel ammoniakfølsom skov		640 m sydøst for anlægget	0,1	0,3

Tabel 13. Beskyttede kategori 3 naturområder.

Naturkvalitetsplanlægning:	Faktaboks
<p>I Ribe Amts naturkvalitetsplan 2006 er der udarbejdet en mål- og værdisætning for naturtyper jf. Naturtyper i Ribe Amt 2006. Rammer og retningslinjer for naturkvalitetsplanlægningen er videreført i Vejen Kommuneplan 2009-2021.</p> <p>A-målsatte områder er alle lokaliteter, der er A-værdisatte eller B-værdisatte lokaliteter, hvor der vurderes at være oplagte muligheder for naturforbedringer og/eller hvor der er landskabsbiologiske sammenhænge og/eller hvor særlige artsforekomster betinger, at der bør gøres en indsats. A-værdisatte lokaliteter har særlig høj naturværdi og B-værdisatte lokaliteter har middelhøj naturværdi. Inden for A-målsatte arealer gives normalt kun tilladelse til indgreb, som understøtter kvaliteten af den naturtype, der findes på arealet.</p> <p>B-målsatte områder er øvrige B-værdisatte lokaliteter, samt typisk de C-værdisatte lokaliteter, der indgår i væsentlige landskabsbiologiske sammenhænge. Der vil kun i særlige tilfælde kunne gives tilladelse til mindre</p>	

indgreb efter konkret vurdering af indgrebets betydning for naturen.

C-målsatte områder er typisk landskabeligt isolerede C-værdisatte lokaliteter (lokaliteter med begrænset naturværdi), hvor naturforbedring ikke vurderes at være realistisk. Der vil i særlige tilfælde kunne gives tilladelse til indgreb efter konkret vurdering.

Målsætning: målsætningen for området som der stræbes imod.

Værdisætning: den faktiske tilstand som området er vurderet til at have på nuværende tidspunkt.

Fremadrettet vil Vejen Kommune arbejde for, at ABC-målsætningssystemet afløses af et nyt værdi- og målsætningssystem, hvor § 3-områderne værdi- og målsættes efter den femtrins skala, som staten anbefaler i Danmarks Naturdata. Herved bliver det muligt at sammenligne naturområder på tværs af kommune grænser.

Systemet inddeler naturtyperne i 5 tilstandsklasser: I – Høj, II – God, III – Moderat, IV – Ringe og V – Dårlig. Arealerne administreres ud fra det pågældende naturareals konkrete naturværdi, der vurderes i den enkelte sag ud fra registreringer af flora og fauna.

Merbelastningen til områderne er mellem 0,0 kg N/ha/år og 0,3 kg N/ha/år og ligger således under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år i merbelastning. Vejen Kommune vurderer, at naturarealer der ligger længere væk end de i tabellen nævnte naturarealer ikke vil blive belastet med over 1,0 kg N/ha/år da beregningen til de nærmeste naturarealer ligger under 1,0 kg N/ha/år. Der vil derfor ikke blive fastsat krav om ammoniakreducerende tiltag på ejendommen.

For de nært liggende enge gælder det, at der ikke er registreret ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne og Vejen Kommune vurderer, at der heller ikke forekommer ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Der er registreret tre søer indenfor 1.000 m fra anlægget (figur 7). Det vurderes, at den primære risiko for næringsstofpåvirkning af søerne er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra de omkringliggende arealer. Søernes største trussel er tilførsel af fosfor, mens påvirkningen fra luftbåret ammoniak ikke vil være af betydning. Vejen Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen i forbindelse med påvirkning af søerne.

Arealernes påvirkning af natur, jord og vand

Ansøger råder i henhold til ansøgningen over 323,83 ha arealer. Arealerne fremgår af figur 8.

Arealvurdering nabokommune

Under forudsætning af, at husdyrbrugsloven og tilhørende bekendtgørelser overholdes herunder de skærpede krav for arealer beliggende i nitrat- og fosfor klasse samt arealer i NFI-områder, ønsker Kolding Kommune ingen yderligere vilkår. Vilkår, som Vejen Kommune stiller på bedriftsniveau vil også være gældende i Kolding Kommune. Kolding Kommunes udtalelse er vedhæftet som bilag 4.

Beskyttede naturområder

Foruden påvirkningen fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes med kvælstof fra ejendommens arealer. Det kan være i forbindelse med udbringning af husdyrgødning eller via gødningsholdigt overfladevand, der er løbet til naturarealet.

Ifølge Miljøstyrelsen¹⁰ kan der ved udbringning af flydende husdyrgødning ske påvirkninger af nærliggende naturområder på over 1 kg N/ha inden for 20 m fra udbringningsarealet. Miljøstyrelsen vurderer, at det ikke er muligt for kommunerne, at beregne en randpåvirkning fra udbragt husdyrgødning. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for ammoniakdeposition og påvirkning af gødningsholdigt overfladevand. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes krav om bræmmer, nedsat dyretryk, nedfældning i alle afgrøder eller lignende.

For at undgå tilstandsændringer af naturarealer foretager Vejen Kommune derfor en konkret vurdering af de naturarealer, der ligger inden for en afstand af 30 m fra husdyrbrugets udbringningsarealer. Derudover foretager Vejen Kommune en konkret vurdering af særlige kvælstoffølsomme naturområder i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealerne.

Ejendommens udbringningsarealer ligger udenfor Natura 2000-områder. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 91 (habitatområde nr. 80) – Kongeåen - ca. 8,3 km nord for nærmeste udbringningsareal i Vejen Kommune. Vejen Kommune vurderer, at pga. af den store afstand, vil ammoniakdepositionen fra driften af arealerne ikke kunne påvirke Natura 2000-områder.

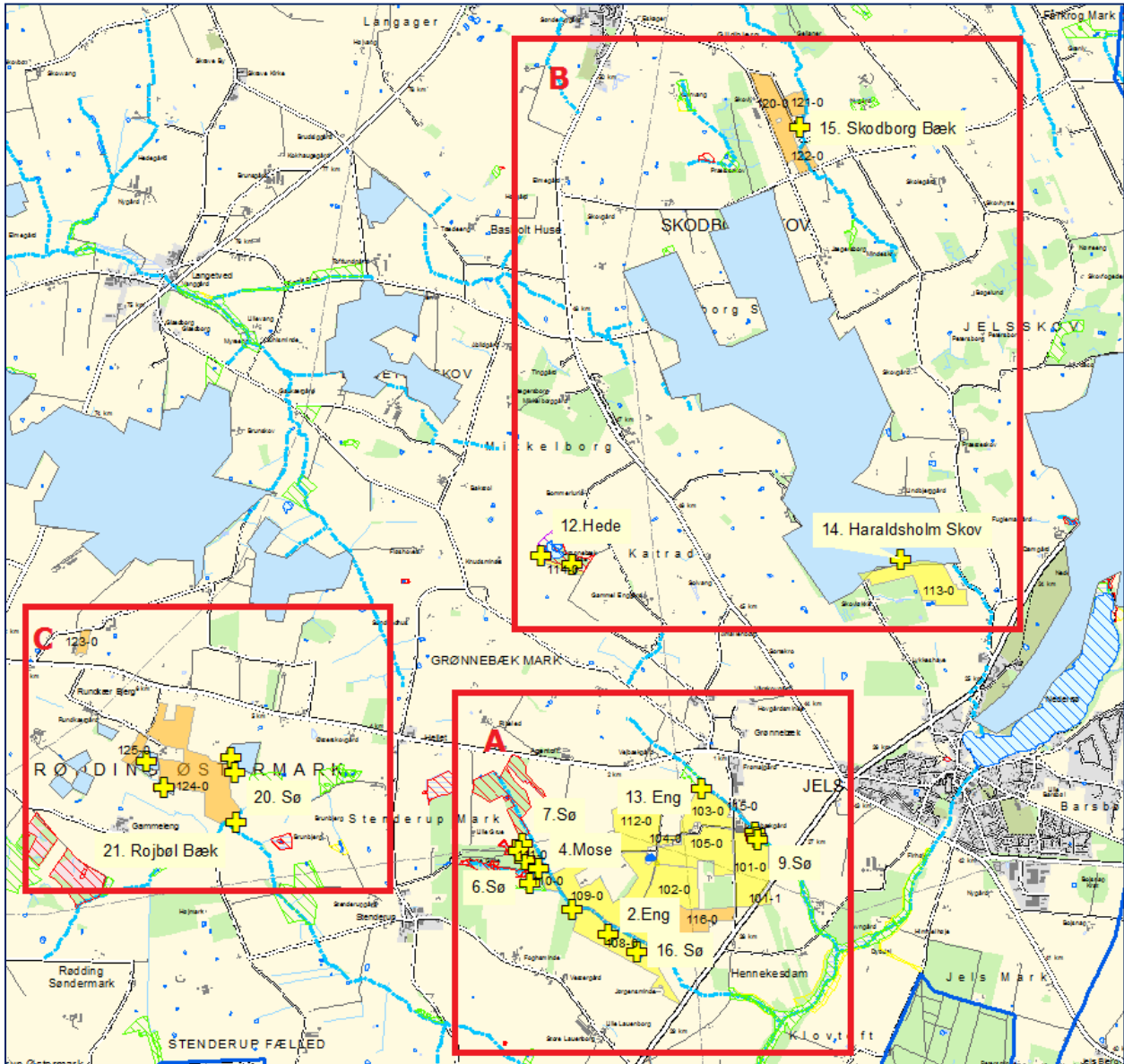
I Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på alle arealer, hvis udbringningen sker på sort jord eller græsmarker.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at drift på beskyttede naturområder, herunder udbringning af kunstgødning, kan ske på samme niveau, som det var praksis før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Ved tvivl anbefales det, at man kontakter Vejen Kommunes naturafdeling.

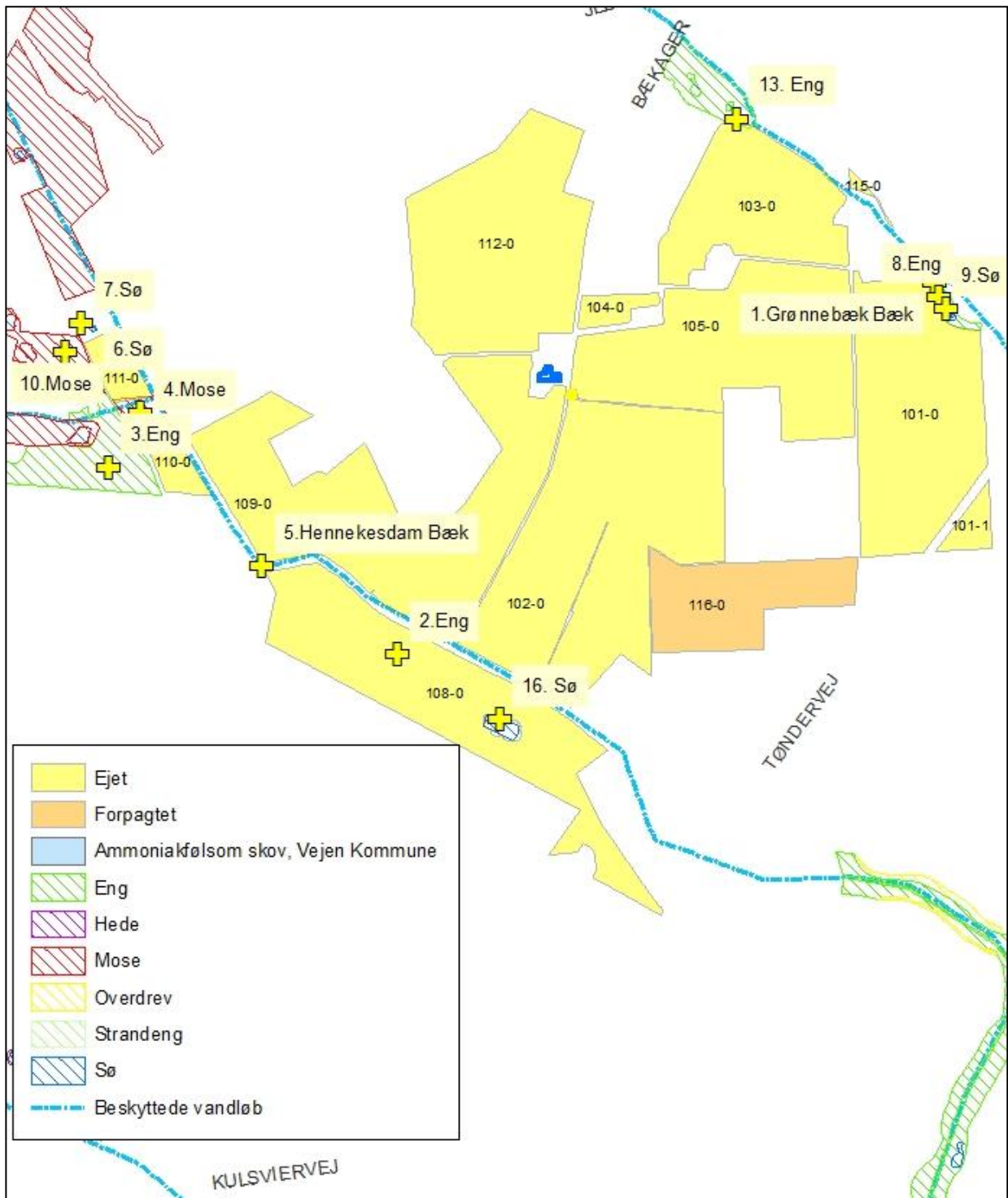
I nedenstående figur og tabel er vist beskyttede naturtyper, der potentielt vil kunne påvirkes af driften fra husdyrbrugets arealer.

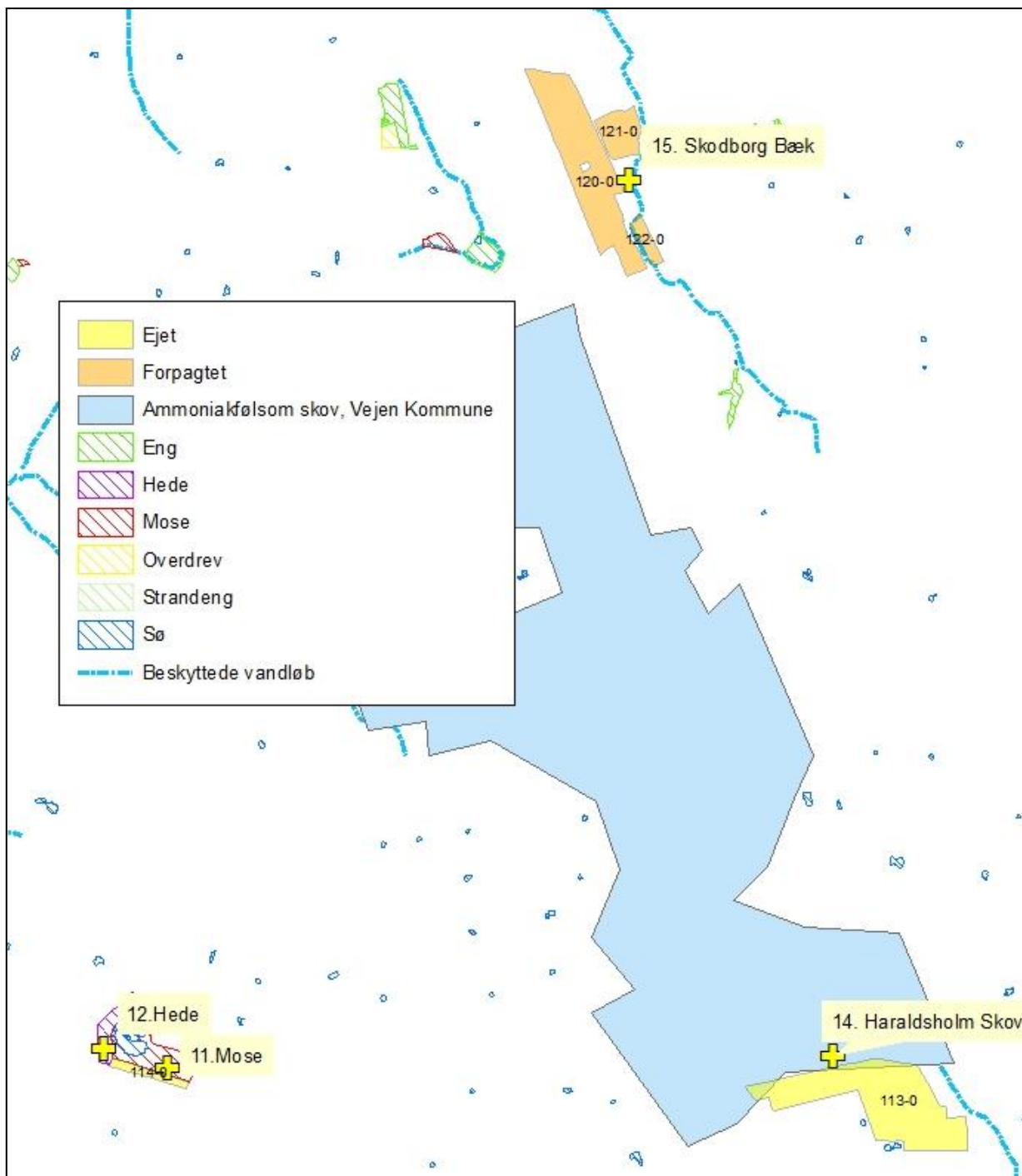
¹⁰ "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 6. juli 2009.

Figur 8. Beskyttede naturområder ift. udbringningsarealer.

Figur 8A. Beskyttede naturområder ift. udbringingsarealer.

Figur 8B. Beskyttede naturområder ift. udbringingsarealer.

Figur 8C. Beskyttede naturområder ift. udbringingsarealer.

Nr.	Naturtype	Placering
1	Grønnebæk Bæk	NØ for 101-0
2	Eng – udgået af § 3	108-0
3	Eng	V for 110-0
4	Mose	Mellem 110-0 og 111-0
5	Hennekesdam Bæk	S for 109-0, 111-0, 117-0 og 102-0 samt Ø for 110-0 og 111-0 (ingen hældning)
6	Sø	8,6 m V for 111-0 (ingen hældning)
7	Sø	10,8 m N for 111-0
8	Eng	N for 101-0
9	Sø	Ca. 6,6 m N for 101-0 (hældning på 6-12 grader)
10	Mose	V for 111-0
11	Mose	N for 114-0
12	Hede	V for 114-0
13	Eng	N for 103-0
14	Skov	N for 113-0
15	Skodborg Bæk	Mellem 120-0 og 122-0, Ø for 121-0 (randzone og ingen hældning)
16	Sø	På mark 108-0 (randzone og ingen hældning)
17	Ammoniakfølsom Skov	Mellem mark 125-0 og 124-0
18	Ammoniakfølsom Skov	S for mark 124-0
19	Ammoniakfølsom Skov	N for mark 124-0
20	Sø	Ca. 30 m Ø for mark 124-0
21	Røjbøl Bæk	Langs mark 124-0 (randzone og ingen hældning)

Tabel 14. Beskyttede naturområder, omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Engen der udgør naturpunkt 2 har været opdyrket fra omkring år 2006/8. Sagen er videregivet til Team Natur & Park, der har besluttet at fjerne § 3 registreringen. Mellem engen og udbringningsarealet løber Hennekesdam Bæk. Vejen Kommune vurderer, at der ikke næringsstoffølsomme naturtyper på arealet og at en evt. randpåvirkningen i forhold til ammoniakfordampning fra markdriften ikke vil ændre tilstanden af naturarealerne.

Engen vest for mark 110-0 (naturpunkt 3) er en stor flad fersk eng. Engen afgræsses af kvæg og er steder drænet.

Mosen mellem mark 110-0 og 111-0 (naturpunkt 4) er mod øst domineret af pilesump og fattigkærspræget mod vest. Selv om afvanding forekommer i mosen er der dominans af fugtigbundsarter.

Mosen vest for mark 111-0 (naturpunkt 10) er under tilgroning med lysesiv og birketræer. Der er tydelige tegn på afvanding i mosen.

Alle arealer har tidligere modtaget mindst 1,4 DE husdyrgødning/år. Dette ændres ikke i nærværende miljøtilladelse. Vejen Kommune vurderer, at en evt. fortsat randpåvirkningen i forhold til ammoniakfordampning eller en evt. fortsat påvirkning i forhold til overfladeafstrømning fra markdriften ikke vil medføre ændringer i tilstanden af naturarealerne. Der vil derfor ikke blive fastsat krav om bræmmer, nedsat dyretryk, nedfældning i alle afgrøder eller lignende.

Søerne, som er nævnt i tabellen, er vandhuller der ligger i agerlandet. Hovedkilden til næringsstofberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer. Vejen Kommune vurderer, at vandhullerne er potentielt yngle- og/eller rastelokalitet for en eller flere paddearter. Da der, ifølge Randzonenloven¹¹, skal etableres 9 m randzone omkring søer over 100 m², vurderer Vejen Kommune, at vandhullerne er tilstrækkeligt beskyttet.

Nitratudvaskning til grundvand

Indsatsen for beskyttelse af grundvandet mod nitratudvaskning er i Husdyrgodkendelsesloven koncentreret om de arealer, der er placeret i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).

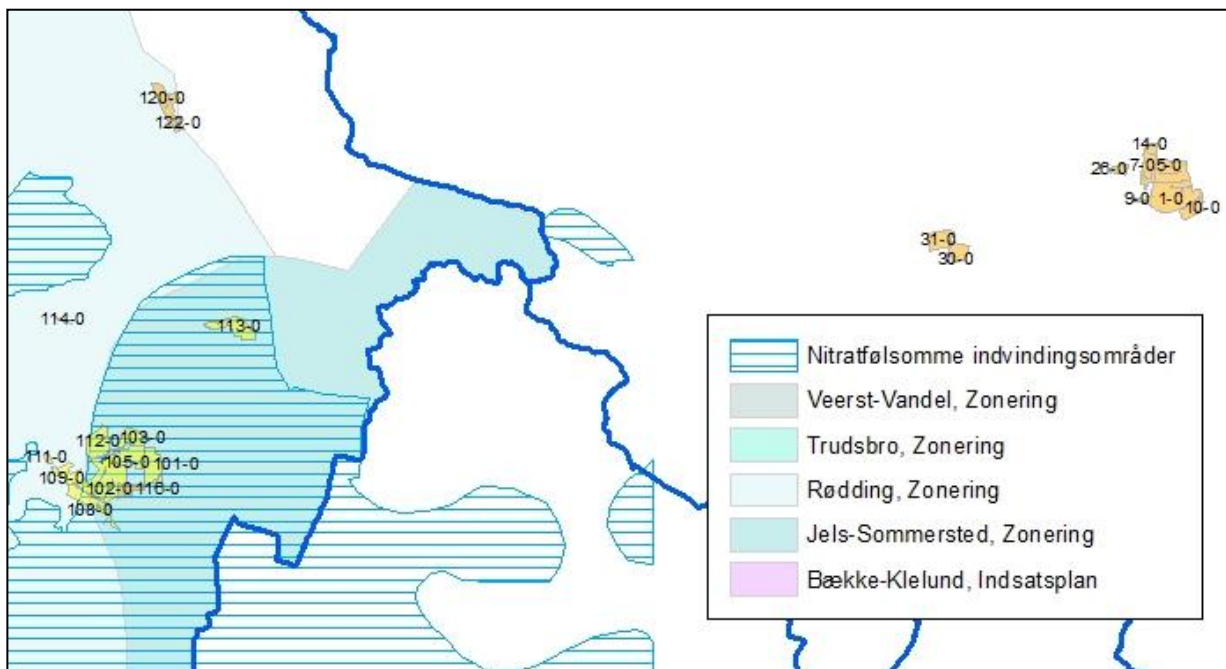
For udbringningsarealer i NFI, kan der forekomme 3 situationer:

Faktaboks	
1	Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af NFI-området og der er udarbejdet en indsatsplan. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Overstiger udvaskningen 50 mg N/l skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte, men det kan skærpes til en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3 (se Faktaboks i Nitrat til overfladevand).
2	Der er hverken foretaget zonerings eller udarbejdet en indsatsplan for NFI-området. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Overstiger udvaskningen 50 mg nitrat/l i nudrift, må ansøgt drift ikke give anledning til mer-belastning.
3	Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af NFI-området, men der er ikke udarbejdet en indsatsplan. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Overstiger udvaskningen 50 mg N/l skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte, men det kan skærpes til en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3 (se Faktaboks i Nitrat til overfladevand).

Disse situationer kaldes også "det generelle beskyttelsesniveau".

I denne ansøgning ligger 152,37 ha af udbringningsarealerne helt eller delvist i NFI, i et område, hvor der er foretaget zonerings, se figur 9. Kun mark 120-0, 121-0, 122-0, 114-0, 110-0 og 111-0 i Vejen Kommune ligger helt udenfor NFI. I Kolding Kommune ligger 2,94 ha af udbringningsarealerne delvist i NFI. Det drejer sig om mark 7-0, 14-0, 26-0 og 27-0.

¹¹ Lov om randzoner nr. 591 af 14. juni 2011 samt Lov om ændring af Lov om randzoner nr. 145 af 11. juni 2012

Figur 9. Arealernes placering i forhold til NFI. NFI-områder i Kolding Kommune er ikke vist på kortet.

Ifølge forslag til vandplaner¹² er den kemiske tilstand karakteriseret som "ringe" for de øverste terrænnære grundvandsmagasiner i Vejen Kommune, da indholdet af nitrat overstiger kravet til drikkevand.

For at overholde beskyttelsesniveauet er det valgt som virkemiddel at øge det samlede areal med efterafgrøder, udover Plantedirektoratets krav¹³ med 10 %.

Nitratudvaskningen er i ansøgningen derefter beregnet til mellem 38 og 54 mg/l.

Kravet om, at der ikke må ske nogen øgning af nitratudvaskning til grundvandet, hvis udvaskningen i nudrift overstiger 50 mg/l, er dermed overholdt.

Der stilles vilkår til etablering af ekstra efterafgrøder.

Da der i ansøgningen er valgt samme standard- og referencesædskifte, kan der ikke stilles vilkår til sædskiftet, da sædskifte ikke er valgt som virkemiddel til at nedbringe nitratudvaskningen. Beregningerne forudsætter, at arealerne indenfor NFI dyrkes med referencesædskifterne S2 og S4, og at der udlægges 10 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige på arealerne.

Nitrat til overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra omlandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder. I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor, virke begrænsende på plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

¹² Forslag til vandplan for "Hovedvandopland 1.10 Vadehavet", offentlig høring juni 2013

¹³ "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler", Plantedirektoratet, www.pdir.fvm.dk.

I vandløb har udvaskning af næringsstoffer mindre betydning for miljøtilstanden. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale, herunder husdyrgødning, til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, og de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrøms liggende søer, fjorde og indre farvande.

I Husdyrgodkendelsesloven er oplandene, der afvander til de Natura 2000-områder, der er mest sårbare over for nitratbelastning, inddelt i Nitratklasserne 1-3. Alle øvrige oplande er benævnt som nitratklasse 0.

Nitratklasser:	Faktaboks
Beskyttelsesniveau i forhold til nitrat - overfladevand	
Nitratklasse 0:	Ingen krav til et reduceret dyretryk
Nitratklasse 1:	Krav til et dyretryk svarende til 85 % af de generelle regler
Nitratklasse 2:	Krav til et dyretryk svarende til 65 % af de generelle regler
Nitratklasse 3:	Krav til et dyretryk svarende til 50 % af de generelle regler

Dele af mark 1-0, 5-0 og 9-0 samt hele mark 10-0, i alt 39,30 ha i Kolding Kommune, afvander via Taps Å til habitatområdet Hejls Nor og videre til Lillebælt. Lillebælt (H96, F47 og R15) er udpeget som Natura 2000-område, og oplandet hertil er klassificeret som nitratklasse 2. De resterende arealer afvander via en række mindre vandløbssystemer til habitatområdet Kongeå (H80), Fovs Å i Kolding og videre til Knudedyb i Vadehavet. Områdernes udpegningsgrundlag er vist i bilag 2.

Figur 10. Arealernes placering i forhold til udvaskning til kystvandsoplande.

De arter og naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget i og langs Kongeåen og i Vadehavet, samt Lillebælt kan blive påvirket negativt af udvaskning af næringsstoffer fra ejendommens udbringningsarealer.

For at beskytte Lillebælt mod udvaskning af nitrat er 39,30 ha af ejendommens 286,83 ha placeret i Nitratklasse 2.

Arealer i Nitratklasse 2 må højst tilføres husdyrgødning svarende til 65 % af de gældende generelle harmoniregler (reduktionsprocent), eller der kan vælges andre projektilpasninger/virkemidler, der nedsætter udvaskningen af kvælstof tilsvarende.

Reduktionsprocenten i dette projekt er beregnet til 95,75 %, da 284,54 ha af udbringningsarealerne ligger i Nitratklasse 0, hvor der ikke er nogen restriktioner mht. udvaskning af kvælstof.

For at beskytte habitatområderne, må der ifølge Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for nitrat¹⁴, ikke ske en stigning i udvaskning af nitrat i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug i et givent kystvandområde til et habitatområde, hvis dyretrykket i kystvandområdet er stigende i forhold til 2007-niveauet. Derudover må udvaskningen fra husdyrbruget ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle kystvandområde, dog kun 1 %, hvis udvaskningen sker til et område der er karakteriseret som lukket bassin og/eller meget eutrofieret.

Miljøstyrelsens seneste opgørelse fra 2007-2014 over ændring i dyretallet (målt i DE), viser at der er sket en stigning i dyretrykket til hhv. Knudedyb og Hejls Nor i Lillebælt. I oplandet til Knudedyb er dyretrykket steget med under 1 %, mens det tilsvarende tal for Hejls Nor er 2,2 %. Der stilles derfor ingen krav til maksimal udvaskning fra arealerne i oplandet til Knudedyb.

For at sikre, at der ikke sker en merudvaskning fra husdyrbruget til Hejls Nor i Lillebælt, skal udvaskningen fra arealerne i oplandet til Lillebælt i ansøgt drift svare til udvaskningen, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlbrug.

Udvaskningen fra arealerne i oplandet til Lillebælt, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlbrug, er beregnet til 66,2 kg N/ha. Den vægtede maksimale udvaskning på bedriften, er beregnet til 70,7 kg N/ha.

For at sikre, at der ikke sker mer-udvaskning fra arealerne i oplandet til Lillebælt, er det valgt at etablere 10 % ekstra efterafgrøder. I ansøgt drift er udvaskningen beregnet til at være 67,8 kg N/ha (DE_{reel}), hvilket er 3,4 kg N/ha mindre end den vægtede maksimale udvaskning fra bedriften.

Der stilles vilkår til etablering af 10 % ekstra efterafgrøder.

Den kvælstofmængde fra udbragt husdyrgødning, der udvaskes fra pløjelaget, er ikke lig med den mængde, der ender i vandmiljøet. I jorden omdannes nitrat til frit kvælstof ved denitrifikation. Jordens evne til at omdanne kvælstof kaldes reduktionspotentialen. Samtlige arealer har et reduktionspotential på 51-75 % jf. reduktionspotentialkort fra DMU¹⁵. Der-

---

¹⁴ Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven af 24. juni 2010

¹⁵ Danmarks Miljøundersøgelser, www.dmu.dk

for vil højst 49 % af det udvaskede kvælstof ende i vandmiljøet. Det svarer til 10.758,61 kg N/år (33,22 kg N/ha), hvilket er 253,89 kg N/år (0,78 kg N/ha) mere, end hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning, men 539,52 kg N/år (1,67 kg N/ha) mindre end den tilladte, vægtede, maksimale udvaskning fra arealerne.

Arealerne i oplandet til Hejls Nor afvander via Kær Mølle Å og Taps Å til Hejls Nor. Hejls Nor er et ca. 190 ha vandområde, som er en del af det internationale beskyttelsesområde Natura 2000-habitatområde Lillebælt (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer.

Der er kun en snæver åbning mellem Noret og de åbne vandmasser, og derfor karakteriseres Hejls Nor som et lukket bassin. Hejls Nor er desuden udpeget som kystlagune, der er særlig sårbart overfor næringsstoffer. Kystlaguner kan påvirkes af en sådan tilledning af næringsstoffer, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Oplandet til Hejls Nor er på ca. 108 km² og består af deloplandene til Taps/Aller Å systemet, Kær Mølle Å og Hejls Bæk. Det samlede opland er på 10.800 ha (dyrket opland er på ca. 8.600 ha og det øvrige opland er på ca. 2.200 ha). Udbringningsarealerne udgør ca. 0,36 % (39,30 ha/10.800 ha) af det samlede opland.

Udover at Hejls Nor er udpeget som Natura 2000-område, er området i Kommuneplanen udpeget som et særligt værdifuldt naturområde.

I henhold til basisanalysen Lillebælt er Hejls Nor belastet med næringsalte, og det vurderes, at målsætningen ikke er opfyldt. Habitatområdet opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge vandplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget. I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning på 19,0 kg N/ha, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Hejls Nor på 205.200 kg N årligt.

Basisanalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt om en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitratklasse 1, 2, og 3 samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

På grund af Hejls Nors begrænsede vandudskiftning og de sårbare naturtyper antages det, at Noret generelt er mere kvælstof- og fosforfølsomt end det samlede Natura 2000-område Lillebælt. Hvis en given mængde kvælstof eller fosfor ikke vurderes at være et problem for Hejls Nor, vurderes det derfor heller ikke at være et problem for hele Natura 2000-området (Lillebælt). Af denne grund er nedenstående vurdering udelukkende foretaget på Hejls Nor.

Miljøstyrelsen har fastlagt følgende afskæringskriterium for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevand:

Et projekt for husdyrbrug kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande i Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter er opfyldt:

- 1)** Kumulative effekter – Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007.

- 2) Projektet i sig selv – Nitratudvaskningen fra den eksisterende husdyrproduktion er mindre end 1 procent af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin såsom Hejls Nor.

I oplande hvor punkt 1 ikke kan opfyldes, kan kommunen godkende ansøgninger, hvor kvælstofudvaskningen fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til et planteavlbrug (arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte).

Ad. 1 Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

I vurderingen af om det ansøgte projekt i kumulation med andre husdyrbrug i oplandet til Hejls Nor har en skadevirkning, har Kolding Kommune anvendt de data for udviklingen i husdyrtryk, som Miljøstyrelsen har stillet til rådighed i december 2014. Udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Hejls Nor fremgår af tabellen nedenfor.

• Udviklingen i antal DE i oplandet til Hejls Nor			
	• Hejls Nor	• Udvikling ift. 2007	• Udvikling ift. 2007
• 2007	• 6914 DE	• 0	• 0
• 2008	• 6585 DE	• -329 DE	• -4,8 %
• 2009	• 6785 DE	• -129 DE	• -1,9 %
• 2010	• 7378 DE	• 464 DE	• +6,7 %
• 2011	• 7160 DE	• 246 DE	• +3,6 %
• 2012	• 7135 DE	• 221 DE	• +3,2 %
• 2013	• 7151 DE	• 237 DE	• +3,4 %
• 2014	• 7068 DE	• 154 DE	• +2,2 %

Udviklingen i antal dyreenheder i oplandet til Hejls Nor er steget med 2,2 % siden 2007. Forklaringsgraden er dog lav ($R^2 = 0,31$), og der skal derfor tages udgangspunkt i en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsessår og niveauet pr. 1. januar 2007 (jf. notat fra Miljøstyrelsen af 22. december 2011).

Da oplandet til Hejls Nor er mindre end 10.000 DE, er det Kolding Kommune vurdering, at det er nødvendigt at supplere med lokal viden om udviklingen i husdyrtrykket i oplandet for at kunne vurdere de kumulative effekter. Inden for oplandet til Hejls Nor er Kolding Kommune bekendt med, at der har været enkelte godkendelser, som ikke var fuldt udnyttet på tidspunktet for opgørelsen (dec. 2014) af antal DE i oplandet. Ud over de 7.068 DE, som er medregnet i Miljøstyrelsens data for oplandet i 2014, har Kolding Kommune kendskab til yderligere tilladelser til udvidelser på i alt 535 DE svarende til en samlet stigning i husdyrtrykket på 10 % i oplandet til Hejls Nor siden 2007. Kommunen har ikke kendskab til, at der er bedrifter, hvor produktionen er reduceret eller nedlagt siden december 2014, og hvor der samtidigt ikke fortsat er mulighed for og tilladelse til, at produktionen kan genoptages eller forøges igen.

I vurderingen af om projektet i kumulation med andre projekter og planer har en skadevirkning, skal andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktion inddrages. Med projek-

ter og planer i Habitatdirektivets forstand menes nye og realiserbare projekter. Kolding Kommune er ikke bekendt med andre projekter og planer, som kan give en øget nitratudvaskning i oplandet.

Som følge af at udviklingen i antal dyreenheder har været stigende siden 2007 i oplandet til Hejls Nor, skal projektets kvælstofudvaskning til overfladevand nedbringes til et niveau, som svarer til et planteavlsbrug.

Ad. 2 Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Udbringningsarealet er 39,3 ha, og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger 32,98 kg N/ha fra rodzonen, i alt ca. 1.296 kg N/år.

Den samlede udvaskning til Hejls Nor udgør 205.200 kg N/år. Udvasningen fra husdyrbruget udgør derfor 0,63 % af den samlede udvaskning til Hejls Nor (1.296 kg N/år/205.200 kg N).

Den samlede udvaskning til Knudedyb udgør 3.217.000 kg N/år. Udvasningen fra husdyrbruget udgør derfor 0,33 % af den samlede udvaskning til Knudedyb (10.679,27 kg N/år/3.217.000) x 100%.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at da udvasningen ikke overstiger niveauet for udvaskning, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning, samt at udvaskning ikke overstiger henholdsvis 5 og 1 % af den samlede udvaskning til Knudedyb og Hejls Nor i Lillebælt, vil bedriftens påvirkning i sig selv være helt uden betydning for Kongeåen, Vadehavet, Hejls Nor og Lillebælt og de arter og naturtyper, der findes i områderne, uanset at der for Vadehavets og Lillebælts vedkommende er tale om et sårbart Natura 2000-område.

Ved mark 101-0 er der terrænhældninger på mere end 6° ned mod søen der udgør naturpunkt 9. På skråninger med en hældning på mellem 6° og 12° må der udbringes flydende husdyrgødning, hvis det nedfældes i parallel retning i forhold til vandløbet, søen eller fjorden.

Vejen Kommune vurderer, at dette er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning af husdyrgødning ned mod vandområderne og stiller derfor ikke vilkår.

Fosfor

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om begrænsning af fosforoverskud til udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, som afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor. Kravene afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Desuden stilles krav til lavbundsarealer med lavt jernindhold (svarende til okkerklasse II-IV), der afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor. Sådanne udbringningsarealer klassificeres i fosforklasse 1-3.

Fosforklasser:	Faktaboks
Drænede lerjorder med fosfortal på 4-6	Fosforklasse 1
Drænede lerjorder med fosfortal på over 6	Fosforklasse 3
Lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover	Fosforklasse 2

Som beskrevet i afsnittet "Nitrat til overfladevand" afvander udbringningsarealerne via en række mindre vandløb til Vadehavet og til Hejls Nor i Lillebælt. Landbrugsarealer som ligger

udenfor oplande til et fosforoverbelastet Natura 2000 vandområde beskyttes jf. lovgivningen alene via harmonireglerne. Vadehavet er et Natura 2000-område, der i henhold til lovgivningen er udpeget som mindre sårbart overfor fosfor. I oplandet hertil er harmonikravet således alene beskyttelsesniveau for fosforoverskud.

For det marine område i Lillebælt vurderes den samlede miljøtilstand ikke at være opfyldt, idet den afviger fra den generelle miljøkvalitetsmålsætning om et upåvirket eller kun svagt påvirket plante- og dyreliv. Opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt forudsætter en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og af udledningerne af miljøfremmede stoffer.

Mark nr. 1-0, 5-0, 9-0 og 10-0 i alt 39,3 ha i Kolding Kommune ligger i fosfor klasse III. Der er ikke fremsendt fosfortal for arealerne. I henhold til husdyrbruglovens beskyttelsesniveau er der her krav om fosforbalance. Af ansøgningen fremgår, at 39,3 ha i efter-situation er 0,0 kg P/ha/år. Det opfyldes ved, at $(323,84-39,30) = 284,54$ ha i eftersituation får 19,0 kg P/ha/år, i alt 5.406,26 kg P. Fordelt på alle arealer giver det 16,7 kg P/ha/år i gens. for hele bedriften). Ansøgningen opfylder dermed det skærpede krav.

Beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at Husdyrgodkendelseslovens krav til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Ejendommens dyrehold tilfører i gennemsnit udbringningsarealerne 32,6 kg P/ha/år og der fraføres 19,1 kg P/ha/år med det valgte sædskifte, hvilket giver et overskud på i gennemsnit 13,5 kg P/ha/år.

Udbringningsarealerne afvander via en række mindre vandløb til Kongeåen, der afvander til Vadehavet. Vadehavet er et Natura 2000-område, der ikke er overbelastet med fosfor.

På baggrund af det oplyste for ejendommens udbringningsarealer, vurderer Vejen Kommune vedrørende beliggenhed, tildeling af husdyrgødning, gødnings sammensætning, sædskifte m.v.:

- at der ikke vil være væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til vandløb og grøfter
- at husdyrbruget, ved overholdelse af den til enhver tid gældende natur- og miljølovgivning og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen, drives således, at påvirkningen af overfladevand fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau
- at gennemførelse af projektet og den fremtidige drift af husdyrbruget ikke vil medføre forringelser af den nuværende miljøtilstand af overfladevand

Kommunen vurderer, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandløb, Hejls Nor i Lillebælt og Vadehavet.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer eller omkring landbrugsejendomme. På baggrund af rapport fra DMU¹⁶ samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og

---

¹⁶ Faglig rapport nr. 635 og nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser.

spidssnudet frø. Heraf er odder, brun flagermus, langøret flagermus og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter, som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningssområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Odderen lever i tilknytning til vådområder, og den findes i vandløb og især i moser og søer med store rørskovsområder. For at odderen kan trives i levedygtige bestande, skal der være vådområder med et højt naturindhold. Odderens yngle- og rasteområder knytter sig til moser, krat, skov eller andre uforstyrrede naturområder.

Markfirbenet findes spredt i landskabet på åbne, varme, solbeskinnede skrånninger med vel-drænet jord og lav vegetation. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for arten.

Stor vandsalamander foretrækker rene, dybe vandhuller i eller nær skov. Uden for yngletiden lever salamanderne på land og gemmer sig om dagen under sten og træstammer og i gamle musehuller. De vandrer sjældent særlig langt fra vandhullerne.

Spidssnudet frø kan leve i mange typer af vandhuller og søer. Den er afhængig af, at vandhullet/søen er omgivet af fugtige udyrkede arealer som fødesøgningss- og rasteområde.

Andre paddearter som lille vandsalamander og skrubtudse er ikke opført på habitatdirektivets bilag IV, men de er fredede i Danmark. For disse arter gælder mange af de samme livsbetingelser, som nævnt for padderne ovenfor.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistes på eller i nærheden af husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Vejen Kommune vurderer, at en række af arterne med stor sandsynlighed forekommer i området.

Under forudsætning af at eventuelle stillede vilkår i afsnittene "Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak" overholdes, vurderer Vejen Kommune, at driften af ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle leversteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Med de i godkendelsen stillede vilkår og i henhold til Habitatbekendtgørelsens § 11¹⁷ vurderer Vejen Kommune, at udvidelsen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

---

¹⁷ Bek. nr. 408 af 01.05.2007, "Udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter".

Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder

Ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til anlæggets udformning og placering i landskabet og de landskabelige værdier.

Anlæggets udformning

Eksisterende anlæg består dels af ældre rødstens bygninger med grå eternittag og af nyere bygninger opført i grå søstenselementer med grå gavltrekanter og grå eternittag. Produktionsanlægget ligger som én samlet enhed.

Den nye fare- og poltestald (bygning 4) opføres i grå søstenselementer og med grå eternittag, der har en taghældning på 20° taghældning. Stalden opføres i forlængelse af eksisterende løbe- og farestald (bygning 2) mod øst, og opføres i samme materialer og dimensioner, som den eksisterende stald. Se figur 1.

Stalden forlænges således at den får samme længde som eksisterende og ny drægtighedsstald (bygning 3 og 5), og opføres i samme stil som eksisterende bygninger. Udvidelsen vil derfor ikke medføre store synlige ændringer.

Anlæggets placering i landskabet

Området ejendommen er placeret i ligger på den sydøstlige kant af Rødding Bakkeø, der grænser op til Jels Å. Det er karakteriseret ved en meget storbølget, jævnt mod sydøst faldende moræneflade uden afgrænsende skovbevoksninger. Det er et storskalaområde med forholdsvis åbne rum, hvor man tydeligt kan se den moræneflade istiderne har efterladt.

Området er domineret af forholdsvis store gårde med intensiv landbrugsdrift og er næsten uden trævækst. Der er enkelte småskove på under 1 ha. Naturarealerne begrænser sig til engene omkring vandløbene, som særlig har en væsentlig udstrækning omkring Jels Å.

Området afvandes af tre parallelle vandløb, Rojbøl-, Hennekesdam- og Grønnebæk Bæk, som alle løber til Jels Å.

Tidsdybden strækker sig 200 år tilbage, men mange af de tidligere skel og småveje er sløjfede for at opnå større markparceller.

Eksisterende løbe- og farestalde forlænges mod øst, og der opføres en ny foder- og fyrrum i mellem gyllebeholder og eksisterende løbe- og farestald.

De nye bygninger vil ikke være synlige fra Frømajvej. Gavlen af den nye fare- og poltestald (bygning 4, jf. figur 1) vil være synlig fra Jelsvej. Men da den opføres i samme materialer og dimensioner som de eksisterende bygninger (bygning 2, 3 og 5, jf. figur 1) vil det ikke give den store ændring af oplevelsen af anlægget.

Landskabelige værdier

Placeringen og udformningen af ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til de landskabelige værdier jf. §§ 22 og 23 i Husdyrgodkendelsesloven – se tabel 15 og figur 11.

Udpegningerne er fra Kommuneplanen¹⁸. Landskabet og kulturhistoriske værdier bliver reguleret efter hhv. Naturbeskyttelsesloven og Museumsloven.

---

¹⁸ Kommuneplanen 2009 – 2021 for Vejen Kommune, www.vejenkom.dk

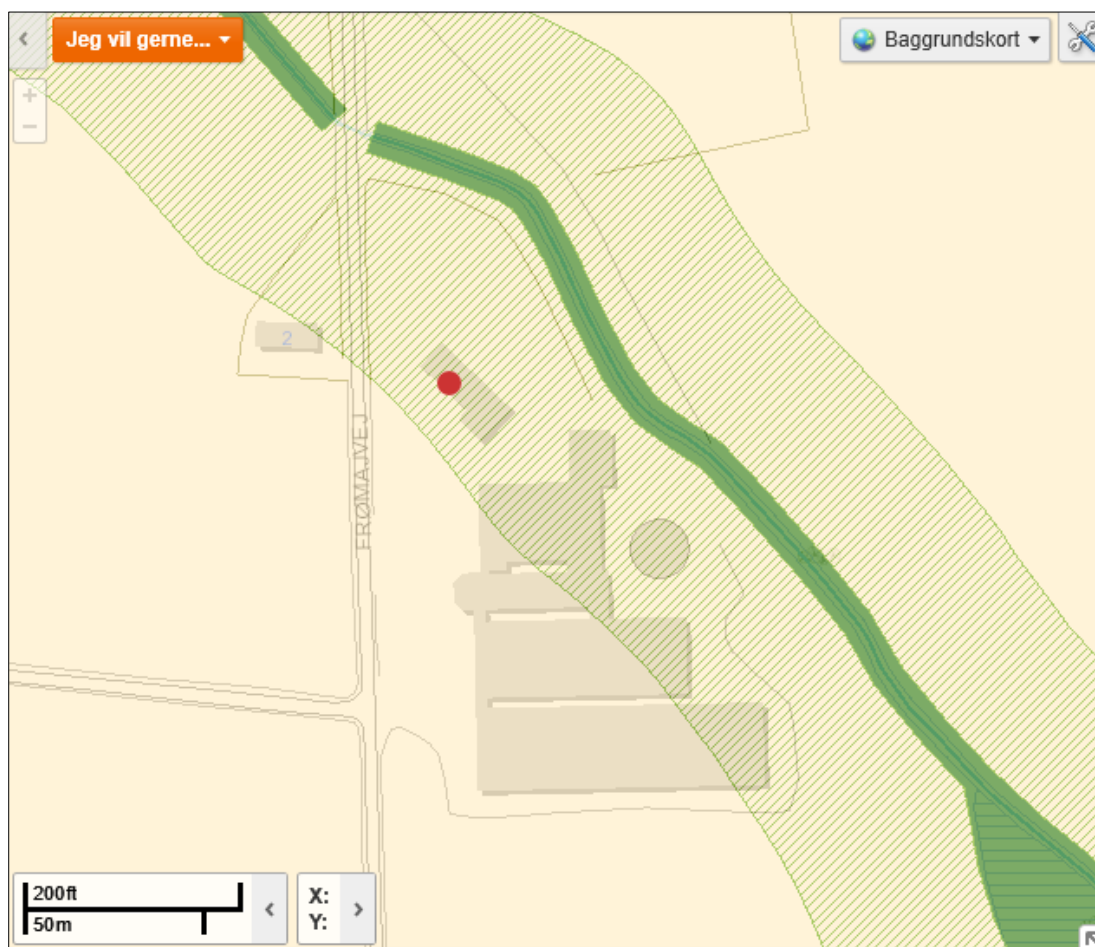
Kommuneplan	Udpegninger	Bemærkning	Nyt anlæg inden for udpegningen
3.5.1	Værdifulde landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.5.2	Uforstyrrede landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.3	Økologiske forbindelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Ja
3.4.1	Naturområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre naturområder. Udpegningen i kommuneplanen indeholder også "særligt værdifulde naturområder".	Nej, men lige øst for ejendommen
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.2.1	Kulturhistoriske værdiområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre kulturmiljøer, herunder Hærvejens kulturmiljø.	Nej
4.2.1	Kirkeomgivelser	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.4.2	Rekreativ interesse	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.4	Natura 2000	Byggeri der ændrer udpegningen af Natura 2000 område ikke tilladt.	Nej
Råstofloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
	Råstofgraveområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg.	Nej
Naturbeskyttelsesloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 17	Skovbyggelinjen*	Regulerer kun byggeri indenfor 300 m. Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 16	Sø- og åbeskyttelseslinje*	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 150 m (også terrænændringer og tilplantninger). Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 18	Fortidsmindebeskyttelse	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for	Nej

	seslinje	100 m (også terrænændringer og tilplantninger). Der må ikke bygges eller plantes inden for beskyttelseslinjen.	
§ 19	Kirkebyggelinje	Regulerer byggeri over 8,5 meters højde inden for 300 m.	Nej
	Fredede områder		Nej
Museumsloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 29a	Sten- og jorddiger	Må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.	Nej
§ 29e	Fortidsminder	Inden for en afstand af 2 meter fra fortidsminderet, må ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.	Nej

Tabel 15. Landskabelige udpegninger i forbindelse med nybyggeriet.

*Værdifulde og uforstyrrede landskaber, skov-, sø- og åbeskyttelseslinjer har ofte ikke indflydelse på landbrugsbyggeri, men kan i særlige tilfælde have betydning for vurderingen.

På grund af Vejen Kommunes beliggenhed inde midt i landet, vurderes ikke på kystnærhedszoner, strandbeskyttelseslinjer eller klitfredninger.

Figur 11. Anlæggets placering i landskabet.

Vejen Kommune vurderer, at opførelsen af de nye svinestalde ikke vil forringe udpegningsgrundlaget for økologisk forbindelsesområde da der allerede ved den eksisterende produktion er daglig færdsel på det område der ønskes bygget på. Eksistens- og spredningsmuligheder for dyr og planter i det naturområde, som det økologiske forbindelsesområde omkranser, vil ikke blive forstyrret eller forringet ved det projekterede byggeri.

Husdyrbrugets ophør

Følgende er angivet af ansøger (*kursiv*):

Ansøger vil udvikle sin produktion, så han kan bestå som landmand i fremtiden. Han ønsker at modernisere og udvikle produktionen, så der tages hensyn til dyrevelfærds- og miljømæssige krav. Ved ophør af produktionen vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort, så der ikke er fare for forurening.

Vejen Kommune stiller vilkår om, oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig god stand.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Vejen Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Alternative muligheder

Ansøger har undersøgt alternative muligheder for indretning og placering af anlægget. Den vigtigste er beskrevet og vurderet nedenfor. Desuden er husdyrbrugets fremtid vurderet af ansøger, under forudsætning af, at produktionen fortsætter uændret, 0-alternativet.

Alternativ: Opførelse af en ny stald syd for den eksisterende drægtighedsstald. Det er fra-valgt pga. at det vil kræve en større udvidelse af besætningen og mere jord.

Den valgte placering giver den bedste udnyttelse af staldanlægget og logistik for medarbejdere og dyr, og en minimal påvirkning af landskabet.

Hvis udvidelsen af husdyrbrugets produktion ikke foretages (0-alternativet), vil produktionen på de nuværende 235 DE kunne fortsætte uden yderligere miljøgodkendelse. En fortsat drift vil ikke nødvendigvis i sig selv medføre mindsket forurening fra husdyrbruget end i den ansøgte udvidelse. Der vil ligeledes fortsat udbringes husdyrgødning på ejendommens arealer. Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug foretages ammoniak- og forureningsbegrænsende tiltag, som sænker det generelle forureningsniveau. 0-alternativet vil således ikke nødvendigvis have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis udvidelsen gennemføres og de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves.

Sammenfatning

Vejen Kommune vurderer sammenfattende, at der kan meddeles godkendelse til projektet da:

- Husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

4 Øvrige forhold

Byggeri, vandindvinding og spildevandsafledning

Da projektet indeholder byggeri og bygningsændringer, skal der indsendes byggeansøgning til Vejen Kommune.

Såfremt vandforbruget stiger, og der anvendes egen boring, skal der indsendes ansøgning om indvindingstilladelse til Vejen Kommune.

Særskilt tilladelse til udledning/nedsivning af spildevand/overfladevand/tagvand skal indhentes hos Vejen Kommune inden der gives byggetilladelse.

Der kan være andre forhold, der skal søges om ved Vejen Kommune.

Høringsberettigede

Trine Riis Jeppesen, trj@jlbr.dk

Naboer:

Orientering af naboer er sket indenfor konsekvenszonen på 616 meter.

Frømajvej 1, 6630 Rødding (Ingen beboere).

Margrethe Hansen, Michelle Due Madsen og Morten Skaarup Madsen, Frømajvej 2, 6630 Rødding

Annamarie Friis Fredsted og Bent Fuglsang Fredsted, Frømajvej 3, 6630 Rødding (nabo og ejer af matr. nr. 7, Grønnebæk, Jels hvortil der dispenseres)

Hans Olav Fuglsang Fredsted, Nørrebyvej 6, 6630 Rødding (medejer af matr. nr. 7, Grønnebæk, Jels hvortil der dispenseres)

Dawid Grzegorz Ludkowski, Grzegorz Ludkowski, Ionut-Alexandru Corneanu, Mihaela Petroneia Grigoras, Natalia Florea og Oleksandr Melnyk, Frømajvej 4, 6630 Rødding (ejes af Jan Leth-Pedersen)

Kirsten Hørlück Thyssen og Per Maigaard Jensen, Frømajvej 6, 6630 Rødding

Jannie Mølbæk Dall og Flemming Hvidtfeldt Pedersen, Grønnebækvej 1, 6630 Rødding

Egon Skovgaard, Nørrebyvej 2, 6630 Rødding

Ahmad Youssef Al-Khatib, Jelsvej 43, 6630 Rødding (ejes af Bent Fuglsang Fredsted)

Niels Adrian Jensen, Hørvej 14, 3300 Frederiksværk (ejer af Bækager 1, 6630 Rødding)

Bækager 1, 6630 Rødding (ingen beboere)

Susanne Plats Søndergaard, Jim Thygesen, Bækager 2, 6630 Rødding

Anika Silke Erhardt Gregersen og Johnny Mortensen, Bækager 3, 6630 Rødding (ejes af Jan Leth-Pedersen)

Kopimodtagere af afgørelsen

Embedslægerne i Region Syddanmark, sesyd@sst.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsted post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø dnvejen-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, DK-2450 København SV. Lokalfdeling: Friluftsrådet for Trekantområdet, att. Bent Holgersen, Hvedevænget 30, 6600 Vejen, holgersen@vejen-net.dk

Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, lokalkontoret vejen@dof.dk

Museet på Sønderkov, post@sonderskov.dk

Bilagsoversigt

1. Klagevejledning.
2. Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.
3. Beredskabsplan for ejendommen.
4. Arealudtalelse fra Kolding Kommune

Bilag 1.

Klagevejledning, jf. "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" nr. 1572 af 20.12.2006.

Hvilke afgørelser, tilladelser og miljøgodkendelser kan påklages

Alle afgørelser, der er truffet af kommunen med hjemmel i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, kan jf. § 76 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvem kan klage

Klageberettiget er enhver med væsentlig interesse i sagens udfald, miljøministeren samt visse landsdækkende organisationer, jf. §§ 84-87.

Til hvem skal der klages

Der skal klages direkte til Natur- og Miljøklagenævnet. Se vejledning på www.nmkn.dk/klage.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefrist

Klagen skal være modtaget af Natur- og Miljøklagenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen, tilladelsen eller miljøgodkendelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort f.eks. ved annoncering, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen, jf. § 79.

Gebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret betales enten direkte med betalingskort eller der sendes en opkrævning. Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside (www.nmkn.dk). Gebyret tilbagebetales, hvis den, der klager, får helt eller delvis medhold i klagen.

Domstolsprøvelse

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. § 90.

Opsættende virkning

En klage over en afgørelse har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen eller miljøgodkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelsen/godkendelsen må ikke udnyttes, hvis den indeholder placering af driftsbygninger væk fra de øvrige driftsbygninger, jf. § 81. Dette vil være angivet i afgørelsen.

Udnyttelse af en tilladelse eller miljøgodkendelse kan kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i tilladelsen eller miljøgodkendelse.

Bilag 2.

Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.

Natura 2000-områdenr. 89 Vadehavet

Området består af habitatområde nr. H78 og fuglebeskyttelsesområde nr. F57.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde (H78)	
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Flodmunding (1130) Vadeflade (1140) Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Enårig strandengsvegetation (1310) Vadegræssamfund (1320) Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) Klithede (2140) Havtornklit (2160) Grårisklit (2170) Skovklit (2180) Klitlavning (2190) Visse-indlandsklit (2310) Græs-indlandsklit (2330) Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Kalkoverdrev (6210) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Tørvelavning (7150) Rigkær (7230) Stilkeke-krat (9190) Skovbevokset tørvemose (91D0)
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096) Flodlampret (1099) Stavsild (1103) Laks (1106) Snæbel (1113) Marsvin (1351) Odder (1355) Gråsæl (1364) Spættet sæl (1365)

* Lagune, Grå/grøn klit, Klithede, Kalkoverdrev (kun vigtige orkidélokalteter), Surt overdrev, skovbevokset tørvemose og snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområdet Vadehavet (F57)

Ynglefugle:	Klyde Hvidbrystet præstekrave Almindelig ryle Sandterne Fjordterne Havterne Dværgterne Splitterne
Trækfugle:	Bramgås Mørkbuget knortegås Lysbuget knortegås Gravand Pibeand Krikand Spidsand Skeand Ederfugl Sortand Strandskade Klyde Hjejle Strandhjejle Hvidbrystet præstekrave Lille kobbersneppe Stor regnspove Rødben Hvidklire Islandsk ryle Sandløber Almindelig ryle Dværgmåge

Natura 2000-området nr. 91 Kongeå

Området består af habitatområde nr. H80.

Udpegningsgrundlag for Habitatområdet Kongeå (H80)

Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Vandløb (3260) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) Kildevæld (7220) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (<i>Petromyzon marinus</i>) (1095) Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>) (1096) Flodlampret (<i>Lampetra fluviatilis</i>) (1099) *Snæbel (<i>Coregonus oxyrhynchus</i>) (1113) Odder (<i>Lutra lutra</i>) (1355) Laks (1106)

* Surt overdrev, kildevæld samt snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

Natura 2000 område "Lillebælt" (N112)

Natura 2000 området "Lillebælt" består af habitatområde "Lillebælt" (H96), fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47) og Ramsarområde "Lillebælt" (R15)¹⁹. Habitat- og fuglebeskyttelsesområderne er udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter, som udgør områdernes udpegningsgrundlag.

Områdebeskrivelse og vigtigste naturværdier

Natura 2000 området dækker et areal på 35.043 ha, hvoraf ca. 28.000 ha er hav og resten er land.

Natura 2000 området omfatter Lillebælt fra Jylland til Fyn og fra Gamborg Fjord i nord til Halk Nor i syd. Havområdet har et opland på ca. 46.000 ha. Lillebælt er et særpræget havområde med lave og dybe områder, som mod nord indsnævres til en flodlignende rende med op til 80 meters dybde. Stærk strøm udsætter kysterne for erosion og materialet aflejres andre steder som krumodder og strandvolde. Hele havområdet udgøres af habitattyperne lavvandede bugter, sandbanker, rev, kystlaguner og mudder- og sandflader. Der er flere større krumoddekomplekser, der nu er sammenvoksede og dækkede af strandeng med naturlige tidevandsrender og ofte med kystlaguner bagved. De vigtigste er Halk Nor, Bankel sø, Hejlsminde Nor, områder på Årø og Bågø, Flægen og Emtekær Nor.

De mange store og små kystlaguner er værdifulde levesteder for bundfauna- og flora samt betydningsfulde overvintrings- og yngleområder for fugle. Særligt om Hejls Nor kan nævnes, at området består af 84 ha land og 192 ha vand. Hejls Nor er en lavvandet kystlagune med brakvand omgivet af strandenge og rørskov. Hejls Nor har ferskvandstilløb fra Kær Mølleå, Aller Å og Hejls Å og har forbindelse med Lillebælt gennem en rende ved Hejlsminde. Hejlsminde Nor er et væsentlig levested for flere sjældne fugle- og plantearter og benævnes som et trækfuglereservat. Både rørhøg, klyde og isfugl har potentielt levested i Hejls Nor.

Langs kysten og på øerne findes der endvidere værdifulde strandenge, overdrev og rigkær. I Kolding Kommune kan særligt nævnes, at der ved Stenderup hage findes små arealer med strandenge og rigkær, og der er her veludviklede stenstrande med én- og flerårig vegetation.

Lillebælt er udpeget som levested for 10 arter af ynglefugle og 5 arter af trækkende vandfugle. Marsvin er udbredt i farvandet, især i områdets nordlige del.

Nedenfor ses udpegningsgrundlag for Natura 2000-området Lillebælt (112).

Fuglebeskyttelsesområde nr. 47	
Sangsvane (T)	Plettet rørvagtel (Y)
Bjergand (T)	Klyde (Y)
Ederfugl (T)	Brushane (Y)
Hvinand (T)	Fjordterne (Y)
Toppet skallesluger (T)	Havterne (Y)
Havørn (Y)	Dværgterne (Y)
Rørhøg (Y)	Mosehornugle (Y)
Engsnarre (Y)	

¹⁹ Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. De er derfor udpeget som Ramsarområder af det enkelte land.

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Habitatområde nr. 96	
Naturtyper	
Sandbanke (1110)☐	Kransnålalge-sø (3140)
Vadeflade (1140)	Næringsrig sø (3150)
*Lagune (1150)	Vandløb (3260)
Bugt (1160)	Kalkoverdrev (6210)
Rev (1170)	*Surt overdrev (6230)
Strandvold med flerårige planter (1210)	Tidvis våd eng (6410)
Strandvold med flerårige planter (1220)	Urtebræmme (6430)
Kystklint/klippe (1230)	Nedbrudt højmoser (7120)
Enårig strandengsvegetation (1310)	*Kildevæld (7220)
Strandeng (1330)	Rigkær (7230)
Forklit (2110)	*Bøg på mor (9110)
Hvid klit (2120)	*Bøg på muld (9130)
*Grå/grøn klit (2130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemoser (91D0)
	Elle- og askeskov (91E0)
Arter	
Skæv vindelsnegl (1014)	Marsvin (1351)
Sumpvindelsnegl	

☐ naturtypenr.

* prioriteret naturtype

Miljøtilstand for det marine område i Lillebælt

For det marine område i Lillebælt vurderes den samlede miljøtilstand ikke at være opfyldt, idet den afviger fra den generelle miljøkvalitetsmålsætning om et upåvirket eller kun svagt påvirket plante- og dyreliv. Opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt forudsætter en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og af udledningerne af miljøfremmede stoffer.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning: Kystlagunerne vurderes alle at være påvirkede af næringsalte med kraftig algevækst til følge. Ålegræs kan ses som et eksempel på bundflora, som påvirkes af næringsstoffudvaskning. Flere fuglearter er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, og andre fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse.

Den generelle eutrofiering med luftbårne kvælstofforbindelser påvirker strandengene, overdrevene og rigkærene. For rigkærene vurderes tilledning af drænvand fra de intensivt dyrkede arealer også at være en trussel.

Tilgroning: Langs kysten er der massive tilgroningsproblemer i hovedparten af områdets strandenge og rigkær. På kystskrænten ved Stenderup hage, som er en potentiel (6230) og har en stor bestand af fjerknopurt, er der behov for en pleje i form af rydning for at fremme den lysåbne vegetation. Der er indgået aftale herom.

Unaturlige vandstandsforhold: Hydrologien i dele af habitat-områdets landområder er stærkt påvirket.

Andre trusler: Strandene invaderes generelt af Rynket Rose, der breder sig langs strandene og på strandene. Bjørneklo forekommer i den nordlige del af habitatområdet. Forstyrrelser fra færdsel og rekreative aktiviteter er en trussel mod flere af områdets ynglefugle samt rastende fouragerende havfugle.

Kilder

Natura 2000 plan 2010-2015, Lillebælt, Natura 2000-område nr. 112, Habitatområde H96, Fuglebeskyttelsesområde F47, år 2011 samt tilhørende baggrundsrapporter.

Vandplan 2010-2015 Lillebælt/Jylland, Hovedvandopland 1.11, Vanddistrikt Jylland og Fyn, år 2011 samt tilhørende baggrundsrapporter.

Beredskabsplan

for

Frømajvej 5, 6630 Rødding

Indholdsfortegnelse:

<u>TELEFONNUMRE</u>	79
BRAND- OG EVAKUERING	80
<u>OVERLØB AF GYLLE</u>	81
<u>KEMIKALIE- OG OLIESPILD</u>	82
<u>STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE</u>	83
<u>STRØMSVIGT</u>	84
<u>TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER</u>	85
<u>Bilag A Kort over ejendommens miljøfarlige stoffer og afløbsforhold</u>	86
<u>Bilag B Kort over indsatspunkter i tilfælde af gylleudslip</u>	87

Udarbejdet af Jan Leth-Pedersen

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i mappe i forrummet.

Lamineret telefontavle og kort over miljøfarligestoffer, samt afløbsforhold, findes i forrummet.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe på kontoret/forrummet.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne, med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Alle ansatte har egen mobiltelefon og Jan Leth-Pedersen (ejer) har nr. 2361 3167.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	7996 5000	dag eller nat
Falck	kontaktes på telefon	112	dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon	7011 0707	dag eller nat
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	7011 0707	dag eller nat
Landbocenteret	kontaktes på telefon	7320 2600	dag eller nat
Dyrlæge	kontaktes på telefon	2091 0058	dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	7568 7300	dag eller nat
Elektriker	kontaktes på telefon	2022 0646	dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon	2344 0560	dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon	7456 8318	dag eller nat
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	7522 1000	dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange –
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

2. Kontakt ejeren, Jan på tlf. 2361 3167

3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukkere

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
3. Kontakt ejeren, Jan på tlf. 2361 3167.
4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 7996 5000.
5. Forsøg opdæmning af vandløbet for at undgå, at gylle spreder sig over et større område (se bilag B). Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer o.l. afhængig af mængden af gylle.
6. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Gravemaskine
- Slamsuger
- Traktor m. frontlæsser.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

1. Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:
  - Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
  - Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
  - Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand
2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
3. Kontakt ejeren, Jan på tlf. 2361 3167.
4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 7996 5000
5. Forsøg opdæmning for at undgå, at det breder sig. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer o.l. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til vandløb kan man lave en opdæmning af vandløbet med jord eller en bigballe. (se bilag B)
6. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Slamsuger
- Traktor med frontlæsser

I kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved brønd v./indkørsel til ejendommen.

Se bilag A.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved indgang – ny forrum.

Nye ampere sikringer findes ved forrum.

Der bruges automatsikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

1. Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
2. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
3. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
4. Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
5. Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til elselskabet og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. _____.
6. Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
2. At medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.
3. Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A. Kort over ejendommens miljøfarlige stoffer og afløbsforhold.

Bilag B. Kort over indsatspunkter i tilfælde af gylleudslip

Bilag 4.
Udtalelse fra Nabokommune (Kolding).

Vejen Kommune
Teknik & Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen
Att. Majbrit Holst Nielsen

Kolding
Kommune

**By- og
Udviklingsforvaltningen**

Nytorv 11
6000 Kolding
Telefon 79 79 79 79
Telefax 79 79 13 70
EAN 5798005337003
E-mail
byogudvikling@kolding.dk
www.kolding.dk

Udtalelse vedrørende udbringningsarealer i Kolding Kommune

Vejen Kommune har den 22. april 2015 i henhold til § 46 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug anmodet Kolding Kommune om en udtalelse vedr. arealer beliggende i Kolding Kommune.

Arealerne i Kolding Kommune indgår som forpagtede udbringningsarealer i en ansøgning om § 10-tilladelse til svineproduktion på ejendommen Bækager 3, 6630 Rødding. Ejendommen drives af Jan Leth-Pedersen, Frømajvej 5, 6630 Rødding med CVR-nr. 16773492.

Vurderingen af arealerne er foretaget på baggrund af arealernes beliggenhed og beregninger udført i det elektroniske ansøgningssystem samt historiske data og luftfotos. Der er i forbindelse med behandling af sagen vurderet, at det ikke er nødvendigt med en besigtigelse af arealerne. Den nærmere gennemgang af arealerne fremgår af vedlagte bilag.

Det er Kolding Kommunes vurdering, at følgende skal sikres ved vilkår i tilladelsen.

- Udvaskningen fra rodzonen fra marker inden for nitratfølsomt indvindingsområde i Kolding Kommune (mark nr. 7-0, 14-0, 26-0, 30-0 og 31-0) skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen
- Mark nr. 7-0 og 27-1 i alt 1,04 ha skal udtages som udbringningsareal.

Under forudsætning af at de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrbrugsloven med tilhørende bekendtgørelser overholdes, ønsker Kolding Kommune ingen yderligere vilkår indarbejdet i tilladelsen. De vilkår, som Vejen Kommune stiller på bedriftsniveau, vil således også være gældende i Kolding Kommune.

Såfremt der er bemærkninger til ovenstående, er I velkomne til at rette henvendelse hertil.

Venlig hilsen

Inger Wiuff Jørgensen

Agronom

Bilag: Vurdering af arealer beliggende i Kolding Kommune

Notat til arealgennemgang af nye arealer til Bækager 3, 6630 Rødding beliggende i Vejen Kommune.

Vejen Kommune har d. 22. april 2015 sendt arealer beliggende i Kolding Kommune i høring i henhold til § 46 i husdyrbrugsloven. Arealerne er tilknyttet en ansøgning om § 10 tilladelse på Bækager 3, Rødding.

Kolding Kommune skal vurdere, om der skal stilles yderligere vilkår i tilladelsen for de arealer, som er beliggende i Kolding Kommune.

ANSØGNING

Vurderingen af arealerne er foretaget på baggrund af arealernes beliggenhed og beregninger udført i det elektroniske ansøgningssystem samt historiske data og luftfotos. Grundlaget for vurderingerne er det elektroniske ansøgningsskema nr. 73981 version 1 fra husdyrgodkendelse.dk.

Nedenstående er uddrag fra ansøgningsskemaet.

Udbringingsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Seed- skifte	Ref. Seed- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	Gvænd (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
7-0	11,77	Ja	JB7	Nej	S2	S2	11,77	0,00	0,00	0,00	1,01	11,77	0,00	0,00	0,00
7-1	0,46	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,00	0,00	0,00
9-0	# 1,16	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,65	0,00	0,51	0,00	0,00	0,65	0,00	0,00	0,51
14-0	4,08	Ja	JB5	Nej	S2	S2	4,08	0,00	0,00	0,00	0,33	4,08	0,00	0,00	0,00
26-0	3,85	Ja	JB5	Nej	S2	S2	3,85	0,00	0,00	0,00	1,02	3,85	0,00	0,00	0,00
30-0	9,50	Ja	JB5	Nej	S2	S2	9,50	0,00	0,00	0,00	0,66	9,50	0,00	0,00	0,00
31-0	12,57	Ja	JB7	Nej	S2	S2	12,57	0,00	0,00	0,00	0,04	12,57	0,00	0,00	0,00
5-0	# 21,70	Ja	JB7	Nej	S2	S2	18,99	0,00	2,70	0,00	0,00	19,00	0,00	0,00	2,70
27-0	0,58	Ja	JB5	Nej	S2	S2	0,58	0,00	0,00	0,00	0,58	0,58	0,00	0,00	0,00
10-0	# 8,11	Ja	JB7	Nej	S2	S2	0,00	0,00	8,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,11
1-0	# 36,94	Ja	JB7	Nej	S2	S2	8,96	0,00	27,98	0,00	0,00	8,96	0,00	0,00	27,98

Arealernes placering fremgår af nedenstående kortudsnit

Det drejer sig om i alt 110,7 ha fordelt på 11 udbringingsarealer.
Der anvendes et S2 sædskifte som er lig referencesædskifte. Jordboniteten på arealerne er JB 5 (sandblandet ler) eller JB 7 (lerjord). Mark nr. 1-0 5-0, 9- og 10-0 ligger i nitratklasse II og i fosforklasse III. (Der er ikke fremsendt fosfortal for arealerne). Dele af mark nr. 7-0, 14-0, 26-0, 30-0, 31-0 og 27-0 er beliggende i NFI-område.

VURDERING

Grundvand

Vandværksoplande

Mark nr. 30-0 ligger inden for indvindingsopland til Frørup Vandværk. Mark nr. 5-0, 7-0, 1-0, 10-0 og 14-0 ligger inden for indvindingsopland til Tapsværk. Områderne er blevet kortlagt i forbindelse med udarbejdelse af indsatsplan for Christiansfeld området. Planen er endnu ikke vedtaget.

Nitratfølsomme indvindingsområder (NFI)

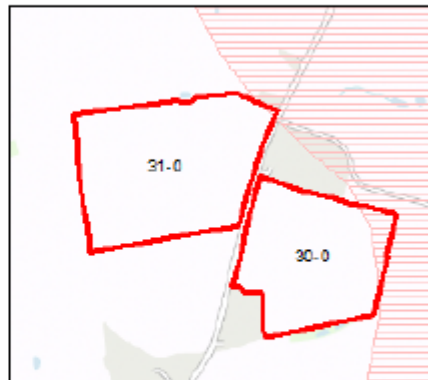
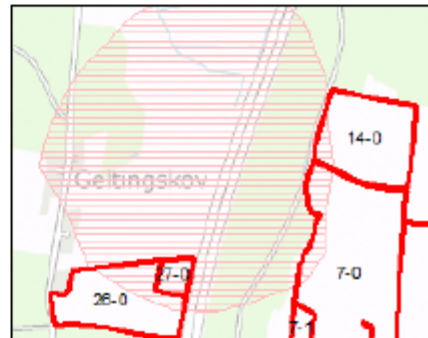
Mark nr. 7-0, 14-0, 26-0, 27-0, 30-0 og 31-0 ligger delvis indenfor NFI-område. Der er fremsendt beregninger for nitrat udvaskning fra markerne. Beregningerne viser, at der sker en merbelastning på 1 mg nitrat/l i forhold til nudrift således, at der i ansøgt drift udvaskes op til 41 mg nitrat/l fra rodzonen. I henhold til det generelle beskyttelsesniveau i medfør af husdyrbrugsloven må max. belastning af nitrat fra rodzonen i nitratfølsomme indvindingsområder være max. 50 mg nitrat/l. Projektet overholder dermed det generelle beskyttelsesniveau.

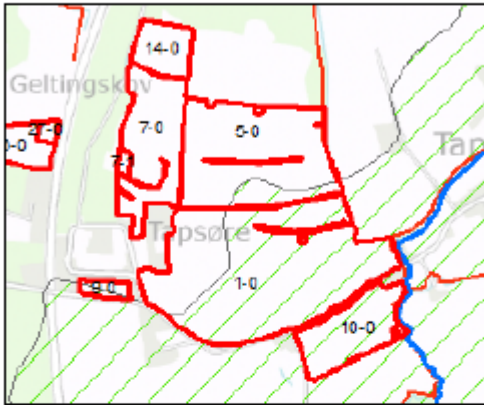
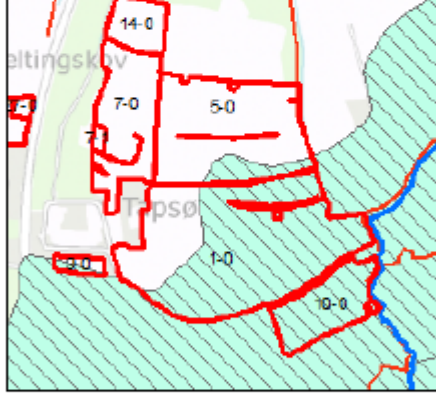
Det anvendte S2 sædskifte er lig referencesædskiftet og dermed ikke anvendt som virkemiddel til overholdelse af beskyttelsesniveauet. S2 sædskifte har et udvaskningsindeks på 93. Der er indsat et virkemiddel om 10 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav. Virkemidlet er sat på bedriftsniveau.

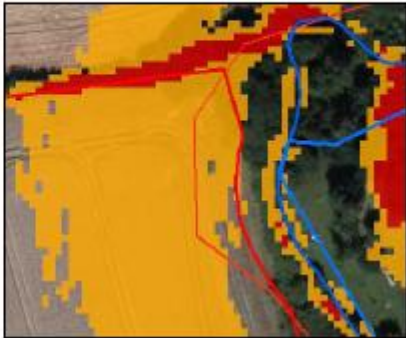

Drikkevandsinteresser

Arealerne ligger ikke i boringsnære beskyttelsesområde (BNBO). Alle arealer ligger helt eller delvis indenfor OSD, områder med særlige drikkevandsinteresser.

Samlet vurderes, at arealerne overholder de generelle krav i husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau og projektet dermed ikke vil udgøre en miljømæssig risiko for grundvandet.

<p>Nitratklasser</p> <p>Udbringningsarealerne nr. 1-0, 5-0, 9-0 og 10-0 ligger helt eller delvis i nitrat kl. 2 (39,3 ha). Arealerne afvander til Natura 2000 området Hejls Nor, Lillebælt.</p> <p>Arealerne er dermed omfattet af husdyrbrugslovens skærpede krav til udvaskning af overfladevand, hvor der er krav om udbringning pr ha svarende til 65 % af de generelle harmonikrav. DE_{max} bliver da $95,2\% = 1,33 DE/ha$. Der er indsat 10 % ekstra efterafgrøder, hvorved DE_{real} kan øges til 1,4 DE/ha (udvaskning fra rodzonen bliver da 66,7 kg N/ha). Ifølge ansøgningen er den vægtet max. udvaskning på bedriften 69,6 kg N/ha. Husdyrbrugslovens skærpede krav til udvaskning af overfladevand for arealer i nitrat kl. II er dermed overholdt. Vilkår stilles på bedriftsniveau, og vilkår stilles af hjemkommunen – Vejen.</p>	
<p>Fosforklasser</p> <p>Mark nr. 1-0, 5-0, 9-0 og 10-0 i alt 39,2 ha ligger i fosfor klasse III. Der er ikke fremsendt fosfortal for arealerne.</p> <p>I henhold til husdyrbruglovens beskyttelsesniveau er der her krav om fosforbalance. Af ansøgningen fremgår, at 39,3 ha i efter-situation er 0,0 kg P/ha/år. Det opfyldes ved, at (248,58 ha i eftersituation får 18,6 kg P/ha/år i alt 4.624 kg P. Fordelt på alle arealer giver det 16,1 kg P/ha/år i gens. for hele bedriften). Ansøgningen opfylder dermed det skærpede krav. Den endelige vurdering foretages af Vejen Kommune, da denne skal/bør tages på bedriftsniveau.</p>	
<p>Vandløb:</p> <p>Der løber et offentlig vandløb i skel ved mark nr. 7-0.</p> <p>Derudover løber Tobiasgrøften langs det østlige skel af mark nr. 1-0 og 10-0. Vandløbet er på strækningen målsat som B1-vandløb. Mellem Tobiasgrøften og udbringningsarealet er der en bræmme på 5-10 meter med græs/bevoksning, som vil afskærme vandløbet mod evt. afdrift fra marken.</p> <p>Der er generel lovgivning om krav om 2 meter bræmme og randzoner langs de fleste vandløb.</p>	

<p>En lille del af den østlige del af mark nr. 1-0 (ca. 30 meter) er stærkt skrånende (over 6 grader) mod vandløbet Tobiasgrøften – jf. kortudsnittet.</p> <p>Der er generel lovgivning om, at der ikke må udbringes husdyrgødning i en bræmme på 20 meter fra vandløb, hvor der skrånere mere end 6 grader mod vandløbet med mindre særlige forholdsregler omkring kørselsretning overholdes.</p> <p>Der er ikke registreret lavbundsarealer på arealerne i Kolding Kommune.</p> <p>Samlet vurderes, at de nærliggende vandløb er tilstrækkelig beskyttet af eksisterende lovgivning om gødningsfrie bræmmer, således at projektet samlet set ikke vil påvirke miljøtilstanden i de nærliggende vandløb.</p>	
<p>Natura 2000 vandoplønde: Udbringningsareal nr. 1-0, 5-0, 9-0 og 10-0 afvander via Taps å nedre til Hejls Nor. Hejls Nor er en del af det internationale beskyttelsesområde Natura 2000-habitatområde Lillebælt (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). De øvrige arealer afvander via tilløb til Fovs å til Knude Dyb i Vadehavet. Knude Dyb er en del af det internationale naturbeskyttelsesområde (INO-089), Natura 2000-område, Habitatområde (H78), Fuglebeskyttelsesområde (F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F66, F67) og Ramsarområde (R27). Beregning af belastning af overfladevand til Natura 2000 områder beregnes og vurderes af Vejen Kommune, hvor anlægget er placeret.</p>	
<p>Natur mm.</p>	
<p>Natura 2000-områder: Ingen udpegning af Natura 2000 på arealerne.</p> <p>§ 3 natur: Mark nr. 27-0 er registreret som beskyttet eng. Ligeledes har mark nr. 7-1 ligget udyrket i mange år. Efter aftale med konsulenten udtages arealer som udbringningsarealer. Der stilles vilkår herom.</p> <p>Der er ikke øvrig § 3 natur på udbringningsarealerne. Der ligger en del vandhuller op til arealerne. Desuden ligger en beskyttet eng omkring Tobiasgrøften.</p> <p>Kategori 2 natur: Det nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2,6 km mod øst. Det drejer sig om et beskyttet overdrev nord for Åstorp.</p> <p>Ammoniakfølsomme skove: Udbringningsareal nr. 14-0, 7-0 og 26-0 ligger op til potentiel ammoniakfølsomme skove. Arealerne har også hidtidig modtaget husdyrgødning, og der sker således ikke en ændring af driften i forbindelse med projektet. Der vurderes samlet, at tilstanden af de beskyttede naturtyper</p>	

<p>og potentielt ammoniakfølsomme skove ikke bliver væsentligt påvirket.</p> <p>Sjældne arter:</p> <p>Der er registreret løvfrø i vandhuller 3 km nordøst for arealerne ved Taps. Endvidere er der registreret fjerknopurt i Taps skov ca. 500 meter sydvest for nærmeste udbringningsareal samt sort olieville og tyndakset gøgeurt på eng/overdrev ved Sjølund skov ca. 2,3 km sydøst for nærmeste udbringningsareal. Der er ingen registreringer af sjældne arter på udbringningsarealerne.</p> <p>Sten- og jorddiger og fortidsminder</p> <p>Der er ikke reg. beskyttede sten- og jorddiger på arealerne. Der ligger beskyttede sten- og jorddiger i skel ved mark nr. 5-0. Der vurderes, at projektet ikke vil medføre ændringerne i arealdriften og dermed heller ikke påvirke de beskyttede sten- og jorddiger.</p> <p>Skovrejsningsområde</p> <p>Mark nr. 10-0, 1-0 og del af 30-0 ligger i område, hvor skovrejsning er uønsket.</p> <p>Samlet vurderes at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende beskyttede naturtyper eller beskyttede sten- og jorddiger. Der vurderes endvidere, at projektet ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for bilag IV-arter eller andre beskyttede arter.</p>	
Øvrige forhold	
Transport	
Arealerne ligger et godt stykke fra hovedejendommen i Bækager 3, Rødding. CVR-nr. 16773492 har flere ejendomme. Transport af husdyrgødning vurderes ikke at give anledning til væsentligt større trafikale gener end man kan forvente af en produktion af denne størrelse.	
SAMLET VURDERING	
Mark nr. 27-0 og 7-1 i alt 1,04 ha skal udtages som udbringningsarealer eller alternativt, at der stilles et vilkår om, at arealerne ikke må anvendes som udbringningsarealer.	
Der skal sikres, at udvaskning fra rodzonen fra arealer beliggende i NFI-områder overholder beskyttelsesniveauet.	
Under forudsætning af, at husdyrbrugsloven og tilhørende bekendtgørelser overholdes herunder de skærpede krav for arealer beliggende i nitrat- og fosfor klasse samt arealer i NFI-områder, ønsker Kolding Kommune ingen yderligere vilkår. Vilkår, som Vejen Kommune stiller på bedriftsniveau vil også være gældende i Kolding Kommune.	